

Erasmus+

Ανοίγει δρόμους, αλλάζει ζωές.

Τελική Έκθεση Erasmus+

2024-1-EL01-KA122-SCH-000231856

**Εντοπισμός και διαχείριση έμφυλων
διακρίσεων εντός της σχολικής μας
κοινότητας: Ανάλυση, Προκλήσεις και
Προοπτικές για Ισότητα**

Συντάκτης: Παιδαγωγική Ομάδα 2^{ου} ΕΠΑΛ Ρεθύμνου

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2^ο ΕΠΑΛ Ρεθύμνου

Ρέθυμνο

30/03/2026

Τηλ. 2831024375 Τ.Θ.:3028, Κόμβος Ατσιπόπουλου, Ρέθυμνο, 74100

<https://2epal-rethymn.reth.sch.gr/mail@2epal-rethymn.reth.sch.gr>

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα.....	2
Γενική περιγραφή του προγράμματος.....	3
Ανάγκες και προκλήσεις του οργανισμού μας	3
Στόχος 1.....	4
Στόχος 2.....	5
Χρονοδιάγραμμα κινητικότητας	6
Εκπαιδευτικά Σεμινάρια	7
Σεμινάριο: 4Cs Education with AI Tools and Storytelling Techniques	7
Σεμινάριο: Conflict Management, Emotional Intelligence and Bullying Prevention	14
Σεμινάριο: English Language Course (Intermediate Level).....	22
Σεμινάριο: Η χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης (Intergrating AI in the classroom with critical thinking) στην εκπαιδευτική διαδικασία με έμφαση στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης	25
Προπαρασκευαστικές επισκέψεις.....	30
Ρουμανία.....	30
Κινητικότητες Μαθητών/τριών.....	33
Πορτογαλία	33
Ρουμανία.....	45
Ημερολόγιο Δράσεων	53
Παραδοτέα.....	62
Δημοσιότητα	63
Ιστοσελίδα σχολείου.....	63
Κινητικότητες	63
Σεμινάρια	64
Δράσεις	64
Τελική διάχυση	66

Γενική περιγραφή του προγράμματος

Εντοπισμός και διαχείριση έμφυλων διακρίσεων εντός της σχολικής μας κοινότητας: Ανάλυση, Προκλήσεις και Προοπτικές για Ισότητα

Ανάγκες και προκλήσεις του οργανισμού μας

Το σχολείο μας βρίσκεται στην Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου, με πολλούς μαθητές/τριες να ασχολούνται υποστηρικτικά με τις γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες των γονέων τους ή αναζητούν εργασία σε τουριστικές επιχειρήσεις της περιοχής, συμβάλλοντας στο οικογενειακό εισόδημα και αναζητώντας νέες επαγγελματικές εμπειρίες. Πολλές φορές μάλιστα αναγκάζονται να εγκαταλείψουν το σχολείο ώστε να εργαστούν συμβάλλοντας στο οικογενειακό εισόδημα. Επιπλέον, αρκετοί/ές κατοικούν σε απομακρυσμένες περιοχές του Νομού Ρεθύμνου. Βασικό στοιχείο που παρατηρείται είναι ότι δεν υπάρχει ισοκατανομή μαθητών και μαθητριών, με τα αγόρια να υπερτερούν αριθμητικά από τα κορίτσια και έτσι εντοπίζονται ζητήματα έμφυλων σχέσεων, αναπαραγωγή έμφυλων στερεοτύπων στο σχολικό περιβάλλον. Συγκεκριμένα, παρατηρούνται έμφυλες διακρίσεις και υπάρχει τάση να υποτιμούνται τα κορίτσια από τα αγόρια δεδομένου ότι το κοινωνικό περιβάλλον είναι προσκολλημένο στις παραδόσεις, τη φυσική ανωτερότητα του αρσενικού, και ενισχύει έτσι την πατριαρχία. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το σχολείο μας να μην επιλέγεται από κορίτσια γιατί θεωρούν ότι ερχόμενα εδώ θα βιώσουν ένα είδος bullying με βάση το φύλο τους. Επιπλέον, η διαφορετική κοινωνικοποίηση των αγοριών και των κοριτσιών επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές τους επιλογές.

Μέσα από ένα βραχυχρόνιο πρόγραμμα Erasmus επιδιώκουμε να αναπτύξουμε περαιτέρω την ευρωπαϊκή διάσταση του σχολείου μας, μέσω και της προοπτικής κινητικότητας σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, επιτρέποντας έτσι στους εκπαιδευτικούς και στους μαθητές/τριες μας να έρθουν σε επαφή με διαφορετικά ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα, να γνωρίσουν καλές πρακτικές και μεθόδους που αντιστέκονται στα κυρίαρχα έμφυλα στερεότυπα. Βασική επιδίωξή μας είναι οι μαθητές και κυρίως οι μαθήτριες, να αναπτύξουν κίνητρα και αυτενέργεια ώστε να αποκτήσουν κοινωνικά και επαγγελματικά εφόδια, να καλλιεργήσουν κουλτούρα που θα τους

επιτρέψει να αναλάβουν πρωτοβουλίες, να έχουν περισσότερη δυναμική για διάλογο, έρευνα και επίλυση προβλημάτων, κυρίως έμφυλων διακρίσεων και γενικότερα να αποκτήσουν δεξιότητες του 21ου αιώνα που συνδέουν τη μάθηση με την πραγματική ζωή και τον επαγγελματικό στίβο.

Επίσης, επιδιώκουμε οι μαθητές/τριες μας να γνωρίσουν κοινές ευρωπαϊκές αξίες, τα δικαιώματά και τις υποχρεώσεις τους, καθώς και το σεβασμό προς τους άλλους σε κοινωνικό και επαγγελματικό επίπεδο. Θα μπορούν να αποκτήσουν επαγγελματικές και κοινωνικές δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να εξοπλιστούν με γνώσεις και ικανότητες που απαιτούνται, ώστε να αντιμετωπίζουν τις μελλοντικές προκλήσεις που συναντούν, τόσο στην εργασία, όσο και στην καθημερινή τους ζωή. Ειδικότερα, οι μαθήτριες που θα συμμετέχουν στις κινητικότητες, θα αποκτήσουν επιπλέον δεξιότητες και αυτοπεποίθηση, ενσυναίσθηση, σεβασμό και γενικότερη αποδοχή των άλλων, ώστε να μάθουν να διεκδικούν επαγγελματικές διεξόδους και να μειώνουν τις διακρίσεις λόγου του φύλου.

Με τη συμμετοχή μας σε ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα, θα διευρύνουμε τους μαθησιακούς, κοινωνικούς, πολιτιστικούς και επαγγελματικούς ορίζοντες των μαθητών/τριών μας, προσφέροντάς τους διεξόδους, γεγονός που θα μειώσει και την σχολική διαρροή, αλλά και θα φέρει ισορροπία στο σχολικό και στο κοινωνικό περιβάλλον. Τέλος, θεωρούμε αναγκαία την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών του σχολείου μας μέσα από εξειδικευμένα σεμινάρια βελτιώνοντας με αυτό τον τρόπο τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους στην επαγγελματική εκπαίδευση, αναβαθμίζοντας τις γλωσσικές και ευέλικτες παιδαγωγικές ψηφιακές τους ικανότητες και κυρίως ανακαλύπτοντας νέους τρόπους δράσης και διαχείρισης ζητημάτων του σχολικού περιβάλλοντος. Μέσα από την αλληλεπίδραση που θα έχουν με επαγγελματικούς φορείς και σχολεία του εξωτερικού, θα μπορέσουν να υιοθετήσουν και να μεταφέρουν στο σχολείο μας ευέλικτες παιδαγωγικές μεθόδους μάθησης προσαρμοσμένες στις σύγχρονες ανάγκες των μαθητών/τριών.

Στόχος 1

Διαχείριση των έμφυλων διακρίσεων μεταξύ των μαθητών μας.

Επιδιώκουμε οι μαθήτριες που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα, να αποκτήσουν επιπλέον δεξιότητες, αυτογνωσία και αυτοπεποίθηση, ώστε να διεκδικήσουν νέες επαγγελματικές διεξόδους, μειώνοντας έτσι τις διακρίσεις λόγω φύλου. Παράλληλα, οι μαθητές συμμετέχοντας σε κινητικότητες στο εξωτερικό και παρατηρώντας τον τρόπο συνεργασίας των δύο φύλων, θα αλλάξουν στάσεις και θα ανατρέψουν πάγια στερεότυπα, τα οποία υπάρχουν στο κοινωνικό τους περιβάλλον και ενισχύουν τις έμφυλες διακρίσεις. Οι διακρίσεις κατά των γυναικών και των μαθητριών αποτελούν μία μορφή ανισότητας των φύλων. Συνεπώς, μόνο αν οι μαθητές

και οι μαθήτριες αντιληφθούν ότι η παραβίαση δικαιωμάτων των γυναικών αποτελεί παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, θα μπορέσει να υπάρξει πρόσφορο έδαφος για μεθοδική εργασία, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η ισότητα των φύλων.

Στόχος 2

Απόκτηση δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών του σχολείου μας, ώστε να προσεγγίσουν ζητήματα έμφυλων διακρίσεων στο σχολικό πλαίσιο.

Οι εκπαιδευτικοί θα αναβαθμίσουν τις εκπαιδευτικές, γλωσσικές και ευέλικτες παιδαγωγικές ψηφιακές δεξιότητες τους, ώστε να μπορέσουν να εμπλουτίσουν το διδακτικό τους έργο, σύμφωνα με τις νέες τάσεις που επικρατούν στην εκπαίδευση στην Ευρώπη, για την υποστήριξη των αναγκών των μαθητών, ενίσχυση των κοινωνικών τους δεξιοτήτων, άμβλυση των διαφορών με απώτερο στόχο την δημιουργία οικείου μαθησιακού περιβάλλοντος. Οι εκπαιδευτικοί, θα μεταφέρουν στο σχολείο μας περισσότερες από μία σύγχρονες προσεγγίσεις έναντι της μαθησιακής διαδικασίας, ώστε ανταποκρινόμενοι στο συνεχώς μεταβαλλόμενο τοπίο να προάγουν τη μάθηση μέσα από ευέλικτες εμπειρίες μάθησης (agile learning) συνδέοντας τη σχολική τάξη με τη σύγχρονη κοινωνική και επαγγελματική πραγματικότητα. Καλλιεργώντας συναισθηματικές και κοινωνικές δεξιότητες μέσα από την εμπλοκή τους με συναδέλφους διαφορετικής κουλτούρας θα αποκτήσουν νέες εμπειρίες, χρήσιμες για την διαχείριση ανάλογων καταστάσεων (διακρίσεις φύλων, bullying).

Χρονοδιάγραμμα κινητικότητας

Κινητικότητες που πραγματοποιήθηκαν

- 21/07/2025 έως 26/07/2025 - Ιρλανδία, Δουβλίνο:** Επιμορφωτικό Σεμινάριο Erasmus+, Παπαματθαίου Νικόλαος, Χήτος Γεώργιος.
- 30/03/2025 έως 06/04/2025: Πορτογαλία, Πόρτο:** Κινητικότητα μαθητών.
Μαθητές: Βελονάκη Γεωργία, Βουρλής Αθανάσιος, Γαγάνη Μαρία, Καρδερίνης Στυλιανός, Κουντή Γεωργία, Μπεν Λαμίν Χάμζα, Πετράκη Ευαγγελία, Τζωρτζινάκη Ανδριάννα, Χατζηποστόλου Σπυρίδων, Ψαρουδάκη Αλεξάνδρα.
Συνοδοί Εκπαιδευτικοί: Πατραμάνη Όλγα, Καραβιώτη Μαρία.
- 17/11/2025 έως 22/11/2025 – Ισπανία, Βαρκελώνη:** Επιμορφωτικό Σεμινάριο Erasmus+, Πατραμάνη Όλγα, Μαρκεσίνη Γεωργία.
- 18/11/2025 έως 22/11/2025 - Ρουμανία, Βουκουρέστη:** Προπαρασκευαστική επίσκεψη: Μπρόκου Μαρία, Ανδρέου Ελένη.
- 04/12/2025 έως 11/12/2025 - Ρουμανία, Βουκουρέστη:** Κινητικότητα μαθητών
Μαθητές: Δημητροπούλου Βασιλεία, Νικηφόρου Μαρία, Δαβαρία Σοφία-Ηλιάννα, Πετρακάκη Μαρία, Σπυράκη Ελπίδα, Νικάκη Ελπίδα, Παπαδάκης Στέφανος, Δασκαλάκης Γεώργιος, Ρεντινόπουλος Θωμάς, Ναζερράϊ Μόνικα, Λούκα Οργκέλ, Ανδρονικίδου Κωνσταντίνα, Λεγκεγκάϊ Ιούστιαν.
Συνοδοί καθηγητές: Μπρόκου Μαρία, Πιτσιλαδή Αικατερίνη, Τριπολιτάκη Δέσποινα.
- 09/02/2026 έως 14/02/2026 - Ολλανδία, Άμστερνταμ:** Σεμινάριο εκπαιδευτικών: Μπρόκου Μαρία, Πιτσιλαδή Αικατερίνη.

Εκπαιδευτικά Σεμινάρια

Σεμινάριο: 4Cs Education with AI Tools and Storytelling Techniques

Τόπος & Ημερομηνίες: Δουβλίνο, Ιρλανδία – 21/07/2025 έως 26/07/2025

Ατομική Έκθεση Συμμετοχής σε Επιμορφωτικό Σεμινάριο Erasmus+

Συμμετέχων: Νικόλαος Παπαματθαίου, Εκπαιδευτικός ΠΕ80, 2ου ΕΠΑΛ Ρεθύμνου

Εισαγωγή – Σκοπός Συμμετοχής

Η συμμετοχή μου στο επιμορφωτικό σεμινάριο πραγματοποιήθηκε με βασικό στόχο την απόκτηση πρακτικών και άμεσα εφαρμόσιμων εργαλείων για την ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) και των τεχνικών storytelling στη σύγχρονη εκπαιδευτική πρακτική. Στο πλαίσιο των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων και της ανάδυσης της Generation Alpha, κατέστη επιτακτική η ανάγκη επαναπροσδιορισμού των παιδαγωγικών προσεγγίσεων και η αξιοποίηση νέων ψηφιακών εργαλείων που ενισχύουν την κριτική σκέψη, τη δημιουργικότητα, την επικοινωνία και τη συνεργασία (4Cs).

Από την πρώτη ημέρα, κατέστη σαφές ότι το σεμινάριο δεν περιοριζόταν στη μετάδοση τεχνικών, αλλά στη διαμόρφωση μιας ευρωπαϊκής κοινότητας μάθησης μεταξύ εκπαιδευτικών που αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις και μοιράζονται τον ίδιο στόχο: τη δημιουργία καινοτόμων, διαδραστικών και συμπεριληπτικών μαθησιακών εμπειριών που προετοιμάζουν τους μαθητές για τις ανάγκες του 21ου αιώνα.

Ειδικότερα, η συμμετοχή μου στο σεμινάριο συνδέεται άμεσα με το σχολικό Erasmus+ πρόγραμμα για τον εντοπισμό και τη διαχείριση έμφυλων διακρίσεων, καθώς η χρήση κριτικής σκέψης, storytelling και AI εργαλείων μπορεί να αποτελέσει ισχυρό μέσο ευαισθητοποίησης, προβληματισμού και δημιουργίας ασφαλούς σχολικού περιβάλλοντος που προάγει την ισότητα και την ένταξη.

Μαθησιακή Διαδικασία και Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες

1η ημέρα – Εισαγωγή στη διδασκαλία και την Generation Alpha

Παρουσιάστηκε το πρόγραμμα του σεμιναρίου και δόθηκε η ευκαιρία προσαρμογής βάσει των αναγκών των συμμετεχόντων. Μέσα από δραστηριότητες γνωριμίας, παρουσίαση των σχολείων μας και ανταλλαγή εμπειριών, διαπιστώθηκε ότι εκπαιδευτικοί από διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις στη διδασκαλία της γενιάς Α. Αναλύθηκαν τα χαρακτηριστικά της Generation Alpha και οι ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες της, δημιουργώντας κλίμα συνεργασίας, εμπιστοσύνης και αλληλεπίδρασης.

2η ημέρα – Κριτική Σκέψη και Πρακτικές Στρατηγικές για την Τάξη

Συζητήσαμε για την ανάπτυξη κριτικής σκέψης στην εποχή της ΑΙ και τις πρακτικές στρατηγικές που μπορούν να εφαρμοστούν στη σχολική τάξη. Εξετάστηκαν τρόποι ενσωμάτωσης του μοντέλου των 4Cs (Critical thinking, Creativity, Communication, Collaboration) στη διδακτική πρακτική. Αξιοποιήθηκαν πρακτικά εργαλεία και τεχνικές για την ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης, όπως η διατύπωση αποτελεσματικών ερωτήσεων, η αξιολόγηση πηγών πληροφορίας και η ανάλυση επιχειρημάτων. Παρουσιάστηκαν παραδείγματα καλών πρακτικών από διαφορετικές εκπαιδευτικές βαθμίδες και χώρες.

3η ημέρα – ΑΙ Εργαλεία και Storytelling για τη Διδασκαλία

Εξερευνήσαμε τη χρήση ΑΙ εργαλείων στη διδασκαλία και την ενσωμάτωση τεχνικών storytelling που ενισχύουν τη μάθηση. Συζητήθηκαν υποστηρικτικά εργαλεία (scaffolds) που βοηθούν τους μαθητές να αναπτύξουν αφηγηματικές δεξιότητες με την υποστήριξη της ΑΙ. Εργαστήκαμε σε ομάδες για τη δημιουργία διδακτικών σεναρίων που ενσωματώνουν ΑΙ εργαλεία και storytelling, εξασκούμενοι στον τρόπο διατύπωσης αποτελεσματικών prompts και στην αξιοποίηση της τεχνολογίας για την ενίσχυση της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης των μαθητών.

4η ημέρα – Αξιολόγηση ΑΙ Εργαλείων και Πολιτισμική Εμπειρία

Εστίασαμε στην αξιολόγηση και επιλογή ΑΙ εργαλείων που ταιριάζουν στις συγκεκριμένες διδακτικές ανάγκες κάθε εκπαιδευτικού. Παρουσιάστηκαν κριτήρια αξιολόγησης για την

καταλληλότητα, την προσβασιμότητα και την αποτελεσματικότητα των εργαλείων. Μέσα από βιωματική δραστηριότητα σχετική με την ιρλανδική μυθολογία (Irish Fairies), συνδυάσαμε την πολιτισμική κληρονομιά με την τεχνολογία, εξερευνώντας πώς οι τοπικές παραδόσεις και μύθοι μπορούν να αποτελέσουν αφετηρία για καινοτόμα διδακτικά σενάρια. Η δραστηριότητα ανέδειξε τη σημασία του πολιτισμικού πλαισίου στη μάθηση και την ενσωμάτωσή του στην εκπαιδευτική διαδικασία.

5η ημέρα – Σχεδιασμός και Παρουσίαση Διδακτικών Δραστηριοτήτων

Εργαστήκαμε ατομικά και ομαδικά για τον σχεδιασμό και την παρουσίαση πρωτότυπων διδακτικών σχεδίων και δραστηριοτήτων που ενσωματώνουν AI εργαλεία, storytelling και τις αρχές των 4Cs. Κάθε συμμετέχων παρουσίασε τη δική του δραστηριότητα, λαμβάνοντας ανατροφοδότηση από την ομάδα και την εκπαιδευτριά. Μέσα από reflection δραστηριότητες βασισμένες στις τέχνες, αναστοχαστήκαμε τον δικό μας διδακτικό ρόλο, εξετάζοντας το ερώτημα 'What's in your suitcase?' ως μεταφορά για τα εφόδια, τις πεποιθήσεις και τις πρακτικές που φέρουμε στην τάξη.

6η ημέρα – Ηθική της AI, Αναστοχασμός και Πιστοποίηση

Συζητήσαμε για τα ηθικά διλήμματα και τις προκλήσεις που θέτει η χρήση της AI στην εκπαίδευση, όπως θέματα ιδιωτικότητας, αξιοπιστίας πληροφοριών, bias και εξάρτησης από την τεχνολογία. Πραγματοποιήθηκε συνολική αξιολόγηση του σεμιναρίου και συζήτηση για την αξιοποίηση των εργαλείων στη σχολική τάξη. Δημιουργήθηκε ομάδα επικοινωνίας μεταξύ των συμμετεχόντων για συνεχή ανταλλαγή υλικού και εμπειριών. Ολοκληρώθηκε η διαδικασία με την απονομή πιστοποιητικών συμμετοχής.

Σαββατοκύριακο – Πολιτισμικές Δραστηριότητες

Πραγματοποιήθηκαν πολιτισμικές δραστηριότητες στο Δουβλίνο που ενίσχυσαν την κατανόηση της ιρλανδικής κουλτούρας, ιστορίας και παράδοσης, συμβάλλοντας στην ευρωπαϊκή διάσταση της εμπειρίας και στην ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων.

Ψηφιακό Υλικό – Περιβαλλοντική και Ευρωπαϊκή Διάσταση

Όλο το εκπαιδευτικό υλικό του σεμιναρίου ήταν διαθέσιμο σε ψηφιακή μορφή μέσω online πλατφόρμας, ενισχύοντας τις ψηφιακές δεξιότητες των συμμετεχόντων και περιορίζοντας τη

χρήση χαρτιού. Η προσέγγιση αυτή ευθυγραμμίζεται με τις περιβαλλοντικές προτεραιότητες του προγράμματος Erasmus+ και προωθεί τη βιώσιμη εκπαίδευση. Παράλληλα, χρησιμοποιήθηκαν τα δημόσια μέσα μεταφοράς καθ' όλη τη διάρκεια της μετακίνησης στην πόλη, ενισχύοντας βιωματικά την κατανόηση της βιώσιμης κινητικότητας και της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης. Το σεμινάριο ενίσχυσε ουσιαστικά: • την ευρωπαϊκή ταυτότητα και το αίσθημα του ανήκειν στην ευρωπαϊκή εκπαιδευτική κοινότητα • την ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ εκπαιδευτικών από διαφορετικές χώρες • τη δημιουργία δικτύου συνεργασίας για μελλοντική ανταλλαγή υλικού και εμπειριών • τη χρήση της αγγλικής ως γλώσσας επικοινωνίας σε επαγγελματικό πλαίσιο • την κατανόηση της διαφορετικότητας και την προώθηση της ένταξης

Μετρήσιμος Αντίκτυπος

Η συμμετοχή στο σεμινάριο οδήγησε σε σαφή και μετρήσιμη βελτίωση των εξής τομέων: • Τεχνολογικές δεξιότητες: Από βασική εξοικείωση με ΑΙ εργαλεία σε αποτελεσματική αξιοποίησή τους για διδακτικούς σκοπούς, με ικανότητα κριτικής αξιολόγησης της καταλληλότητάς τους. • Παιδαγωγικές δεξιότητες: Ενίσχυση στρατηγικών για την προώθηση κριτικής σκέψης, δημιουργικότητας, επικοινωνίας και συνεργασίας (4Cs). • Storytelling δεξιότητες: Απόκτηση τεχνικών αφήγησης που ενισχύουν τη μάθηση και την εμπλοκή των μαθητών. • Ηθική και υπεύθυνη χρήση τεχνολογίας: Ανάπτυξη κριτικής ματιάς απέναντι στις ηθικές προκλήσεις της ΑΙ στην εκπαίδευση. • Διαπολιτισμικές δεξιότητες: Ενίσχυση της ικανότητας συνεργασίας σε διεθνές περιβάλλον και κατανόησης διαφορετικών εκπαιδευτικών συστημάτων. • Αυξημένη αυτοπεποίθηση στον σχεδιασμό καινοτόμων διδακτικών σεναρίων που ενσωματώνουν σύγχρονες τεχνολογίες.

Εφαρμογή στο Σχολείο και Διάχυση

Μετά την ολοκλήρωση του σεμιναρίου, έχει ήδη ξεκινήσει η διαδικασία εφαρμογής και διάχυσης των γνώσεων και εργαλείων που αποκτήθηκαν: • Έχουν επιλεγεί και προσαρμοστεί ΑΙ εργαλεία και τεχνικές storytelling για εφαρμογή στη διδασκαλία των Οικονομικών μαθημάτων και της Σταδιοδρομίας (ΣΕΠ). • Έχει ξεκινήσει η ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών με συναδέλφους του σχολείου μέσω άτυπων συζητήσεων και παρουσιάσεων. • Έχει προγραμματιστεί επίσημη παρουσίαση διάχυσης σε συνάδελφους του σχολείου και σε άλλα σχολεία της περιοχής. • Τα περισσότερα εργαλεία που αποκτήθηκαν (ΑΙ prompts, storytelling τεχνικές, 4Cs δραστηριότητες) είναι άμεσα προσαρμόσιμα στη σχολική πραγματικότητα. • Υπάρχει άμεση σύνδεση με το σχολικό Erasmus+ πρόγραμμα για την αντιμετώπιση έμφυλων

διακρίσεων, καθώς οι τεχνικές κριτικής σκέψης και storytelling μπορούν να αξιοποιηθούν για την ευαισθητοποίηση και τη δημιουργία ασφαλούς σχολικού κλίματος. Παρά τον περιορισμό χρόνου λόγω του φόρτου του αναλυτικού προγράμματος, πλέον υπάρχει η γνώση, η διάθεση και τα πρακτικά μέσα για την υλοποίηση καινοτόμων δράσεων που θα ενισχύσουν την ποιότητα της διδασκαλίας και θα προωθήσουν την ένταξη και την ισότητα στη σχολική κοινότητα.

Συμπέρασμα

Το σεμινάριο παρείχε ένα σύνολο πρακτικών, άμεσα εφαρμόσιμων εργαλείων (AI tools, storytelling techniques, 4Cs framework) τα οποία μπορούν να μεταφερθούν στη σχολική τάξη, ενισχύοντας την ποιότητα της διδασκαλίας και την εμπλοκή των μαθητών της Generation Alpha. Πέρα από τις δεξιότητες που αποκτήθηκαν, η επαφή με εκπαιδευτικούς από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η ανταλλαγή καλών πρακτικών, η πολιτισμική εμπειρία στο Δουβλίνο και η συνεχής χρήση της αγγλικής γλώσσας συνέβαλαν στη διαμόρφωση μιας ισχυρής ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής ταυτότητας και σε ουσιαστική αλλαγή παιδαγωγικής στάσης. Η εμπειρία του Erasmus+ δεν περιορίστηκε στην απόκτηση τεχνικών δεξιοτήτων, αλλά αποτέλεσε μια ολιστική εκπαιδευτική εμπειρία που ενίσχυσε την επαγγελματική ανάπτυξη, την κριτική σκέψη, την πολιτισμική επίγνωση και την αίσθηση του ευρωπαϊκού ανήκειν. Η γνώση και τα εργαλεία που αποκτήθηκαν θα αξιοποιηθούν άμεσα για τη δημιουργία ενός πιο καινοτόμου, συμπεριληπτικού και αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος στο 2ο ΕΠΑΛ Ρεθύμνου.

Τόπος & Ημερομηνίες: Δουβλίνο, Ιρλανδία – 21/07/2025 έως 26/07/2025

Ατομική Έκθεση Συμμετοχής σε Επιμορφωτικό Σεμινάριο Erasmus+

Συμμετέχων: Χήτος Γεώργιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ03, 2ου ΕΠΑΛ Ρεθύμνου

Περιγραφή και Στόχοι Σεμιναρίου

Το σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στο Δουβλίνο, Ιρλανδία, μέσω της Europass Teacher Academy, και είχε διάρκεια 30 ώρες, από 21 έως 26 Ιουλίου 2025. Επικεντρώθηκε στην ανάπτυξη των τεσσάρων βασικών δεξιοτήτων (Επικοινωνία, Συνεργασία, Κριτική Σκέψη, Δημιουργικότητα — 4Cs) σε συνδυασμό με τη χρήση εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης και τεχνικών αφήγησης στη διδακτική διαδικασία.

Βασικός στόχος ήταν η ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών ώστε να ενσωματώσουν σύγχρονες τεχνολογίες και τεχνικές αφήγησης για την καλλιέργεια δεξιοτήτων αιχμής στους μαθητές, δημιουργώντας ελκυστικό μαθησιακό περιβάλλον.

Περιεχόμενο και Μεθοδολογία

Το περιεχόμενο καλύπτει θεωρητική εισαγωγή στην τεχνητή νοημοσύνη, εξοικείωση με εργαλεία ΑΙ, τεχνικές αφήγησης και βιωματικές δραστηριότητες. Μέσα από την ενεργό συμμετοχή, οι εκπαιδευτικοί εργάστηκαν ομαδικά στην ανάπτυξη ιστοριών και στη χρήση εργαλείων ΑΙ για τη δημιουργία σεναρίων και διδακτικών δραστηριοτήτων.

Η μεθοδολογία περιλάμβανε:

- Συζήτηση και ανάλυση του ρόλου της ΑΙ στην εκπαίδευση
- Εργαστήρια με διαδραστικές ασκήσεις
- Brainstorming, δημιουργία εκπαιδευτικών αφηγήσεων
- Εφαρμογή προχωρημένων τεχνικών ΑΙ prompting
- Συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες και ανταλλαγή καλών πρακτικών με άλλους ευρωπαίους εκπαιδευτικούς.^[1]

Προσωπική Εμπειρία και Αξιολόγηση

Η συμμετοχή επέτρεψε την εις βάθος κατανόηση των δυνατοτήτων της τεχνητής νοημοσύνης στη διδασκαλία και τον εμπλουτισμό της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της αφήγησης. Μέσα

από πρακτικές ασκήσεις και συνεργασία με συναδέλφους, απέκτησα ένα δυναμικό εργαλείο για την καλλιέργεια των 4Cs στους μαθητές.

Σημαντική ήταν η εμπειρία της προσαρμογής δραστηριοτήτων στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε τάξης, δίνοντας έμφαση στη φαντασία, την ενεργό συμμετοχή και την πρωτοβουλία των μαθητών. Οι τεχνικές storytelling, συνδυασμένες με τα εργαλεία AI, αύξησαν την ελκυστικότητα των μαθημάτων και ενίσχυσαν την αλληλεπίδραση στην τάξη.

Οφέλη και Εφαρμογές στην Εκπαίδευση

- Απόκτηση πρακτικών δεξιοτήτων στη χρήση AI για εκπαιδευτικές ανάγκες
- Σχεδιασμός μαθητοκεντρικών δραστηριοτήτων που ενισχύουν την κριτική σκέψη και τη δημιουργικότητα
- Καλλιέργεια διεθνών συνεργασιών και διάχυση καλών πρακτικών
- Εμπλουτισμός διδακτικών μεθόδων με σύγχρονα εργαλεία και τεχνικές
- Ενίσχυση προσαρμοστικότητας και αυτοαποτελεσματικότητας στο μεταβαλλόμενο εκπαιδευτικό τοπίο^[2]

Συμπεράσματα

Το σεμινάριο επέδρασε ουσιαστικά στον επαγγελματικό μου ρόλο, προσφέροντας γνώσεις και δεξιότητες που με καθιστούν ικανότερο στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα. Η βιωματική προσέγγιση και η ανταλλαγή μεθοδολογιών με εκπαιδευτικούς άλλων χωρών ενίσχυσαν την αυτοπεποίθηση και τη διάθεσή μου για περαιτέρω καινοτομία στην τάξη.

Σεμινάριο: Conflict Management, Emotional Intelligence and Bullying Prevention

Τόπος & Ημερομηνίες: Βαρκελώνη, Ισπανία – 17/11/2025 έως 22/11/2025

Ατομική Έκθεση Συμμετοχής σε Επιμορφωτικό Σεμινάριο Erasmus+

Συμμετέχουσα: Όλγα Πατραμάνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ80, 2ο ΕΠΑΛ Ρεθύμνου

Εισαγωγή – Σκοπός Συμμετοχής

Η συμμετοχή μου στο επιμορφωτικό σεμινάριο πραγματοποιήθηκε με βασικό στόχο την απόκτηση πρακτικών και άμεσα εφαρμόσιμων εργαλείων για τη δημιουργία ενός ασφαλούς, συμπεριληπτικού και συνεργατικού μαθησιακού περιβάλλοντος. Παρά την πολυετή διδακτική μου εμπειρία, δεν είχα προηγούμενη συστηματική επιμόρφωση στη διαχείριση συγκρούσεων και στην πρόληψη φαινομένων επιθετικότητας και εκφοβισμού στη σχολική τάξη.

Από την πρώτη ημέρα, κατέστη σαφές ότι το σεμινάριο δεν περιοριζόταν στη μετάδοση τεχνικών, αλλά στη διαμόρφωση μιας ευρωπαϊκής κοινότητας μάθησης μεταξύ εκπαιδευτικών που αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις και μοιράζονται τον ίδιο στόχο: τη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης, ενσυναίσθησης και ενεργούς συμμετοχής όλων των μαθητών και μαθητριών.

Μαθησιακή Διαδικασία και Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες

1η ημέρα – Δημιουργία ομάδας και κοινός στόχος

Παρουσιάστηκε το πρόγραμμα και ζητήθηκε η γνώμη μας για πιθανές αναπροσαρμογές με βάση τις ανάγκες μας. Μέσα από δραστηριότητες γνωριμίας (ice breaking), παρουσίαση των σχολείων μας και ανταλλαγή εμπειριών, διαπιστώθηκε ότι εκπαιδευτικοί από διαφορετικές χώρες αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις. Η διαπίστωση αυτή συνέβαλε ουσιαστικά στη δημιουργία κλίματος συνεργασίας, εμπιστοσύνης και αλληλεπίδρασης.

2η ημέρα – Δυναμική ομάδας και «κοινωνικό συμβόλαιο» της τάξης

Συζητήσαμε για τη δυναμική της ομάδας, τους ρόλους των μαθητών, τα θετικά και αρνητικά αποτελέσματα των συγκρούσεων, την επιθετική συμπεριφορά και το bullying. Αξιοποιήθηκαν πρακτικά εργαλεία όπως η δημιουργία mind maps / vision boards, μέσα από τα οποία αποτυπώθηκαν οι αξίες, οι ανάγκες και οι στόχοι μιας λειτουργικής σχολικής ομάδας. Η τεχνική αυτή ανέδειξε έναν οπτικό και συνεργατικό τρόπο διαμόρφωσης του «κοινωνικού συμβολαίου» της τάξης, προσφέροντας ένα εργαλείο άμεσα εφαρμόσιμο στο σχολικό περιβάλλον.

Παράλληλα, μελετήσαμε ψηφιακά journals και επιλέξαμε δραστηριότητες που μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα στην τάξη.

3η ημέρα – Βιωματική μάθηση στο CCCB και το αίσθημα του «ανήκειν»

Η επίσκεψη στην έκθεση World Press Photo 2025 στο CCCB αποτέλεσε μια βιωματική άσκηση παρατήρησης και ανάλυσης συναισθημάτων. Μέσα από εικόνες σχετικές με την ανθεκτικότητα, το θάρρος, τη σύγκρουση και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, συζητήσαμε την ανάγκη των μαθητών για ασφάλεια, αποδοχή και το αίσθημα του «ανήκειν», συνδέοντας άμεσα την εμπειρία με τη σχολική πραγματικότητα. Η δράση μας βοήθησε να κατανοήσουμε πώς η τέχνη και η φωτογραφία μπορούν να γίνουν εργαλεία **μάθησης** και ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων, προάγοντας τη δημιουργία ενός ασφαλούς και συνεργατικού σχολικού κλίματος.

4η ημέρα – Ενσυναίσθηση, ενεργητική ακρόαση και πρακτικές στρατηγικές

Εστιάσαμε στην ανάπτυξη της ενσυναίσθησης, της ενεργητικής ακρόασης και της τεχνικής της αναδιατύπωσης. Παρουσιάστηκαν στρατηγικές όπως peer mediation, circle time και class diary.

Παρουσιάστηκε και εφαρμόστηκε το diversity calendar, ως εργαλείο ενσωμάτωσης της διαφορετικότητας στη σχολική καθημερινότητα.

Παράλληλα, εξασκηθήκαμε στη four steps breathing technique, μια απλή τεχνική αυτορρύθμισης που μπορεί να αξιοποιηθεί τόσο από εκπαιδευτικούς όσο και από μαθητές σε στιγμές έντασης.

5η ημέρα – Διαχείριση συγκρούσεων, ρόλοι και πολιτισμική κατανόηση

Μοιραστήκαμε εμπειρίες από τις σχολικές μας τάξεις και εργαστήκαμε σε βιωματικά σενάρια σύγκρουσης μέσα από παιχνίδια ρόλων.

Μέσα από βιωματικές ασκήσεις όπως το snowball toss, αναδείχθηκαν δημιουργικά οι διαφορετικές οπτικές, τα συναισθήματα και οι ρόλοι που αναπτύσσονται μέσα σε μια ομάδα, δίνοντας αφορμή για συζήτηση σχετικά με τη διαχείριση συγκρούσεων και την αποδοχή της διαφορετικότητας.

Την ίδια ημέρα πραγματοποιήθηκε ξενάγηση στη Βαρκελώνη με τοπικό οδηγό. Η επίσκεψη σε σημαντικά landmarks (Sagrada Familia, Casa Batlló, παλιά πόλη, Barceloneta) δεν είχε τουριστικό χαρακτήρα, αλλά στόχο την κατανόηση του τόπου, των ανθρώπων και του πολιτισμού της Καταλονίας, ενισχύοντας την πολιτισμική μας επίγνωση και την ευρωπαϊκή διάσταση της εμπειρίας.

6η ημέρα – Αναστοχασμός, αξιολόγηση και δικτύωση

Πραγματοποιήθηκε συνολική αξιολόγηση του σεμιναρίου και συζήτηση για την αξιοποίηση των εργαλείων στη σχολική τάξη. Δημιουργήθηκε ομάδα επικοινωνίας μεταξύ των συμμετεχόντων

για συνεχή ανταλλαγή υλικού και εμπειριών.

Η ημέρα ολοκληρώθηκε με κοινό γεύμα όλων των συμμετεχόντων, ενισχύοντας περαιτέρω το αίσθημα της ομάδας και της ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής κοινότητας.

Ψηφιακό Υλικό – Περιβαλλοντική και Ευρωπαϊκή Διάσταση

Όλο το εκπαιδευτικό υλικό του σεμιναρίου ήταν διαθέσιμο σε ψηφιακή μορφή, ενισχύοντας τις ψηφιακές δεξιότητες των συμμετεχόντων και περιορίζοντας τη χρήση χαρτιού.

Παράλληλα, έγινε αναφορά στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση μέσω της χρήσης των δημόσιων μέσων μεταφοράς, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια της μετακίνησης στην πόλη, ενισχύοντας βιωματικά την κατανόηση της βιώσιμης κινητικότητας.

Το σεμινάριο ενίσχυσε ουσιαστικά:

- την ευρωπαϊκή ταυτότητα
- την ανταλλαγή καλών πρακτικών
- τη δημιουργία δικτύου συνεργασίας
- τη χρήση της αγγλικής ως γλώσσας επικοινωνίας

Μετρήσιμος Αντίκτυπος (βάσει ερωτηματολογίων αυτοαξιολόγησης)

Τα αποτελέσματα της αυτοαξιολόγησης πριν και μετά το σεμινάριο κατέδειξαν σαφή βελτίωση:

- από επίπεδο βασικών γνώσεων (A2) σε αποτελεσματική διαχείριση συγκρούσεων (B2)
- πρόοδο στην πρόληψη συγκρούσεων και bullying
- ενίσχυση της συναισθηματικής νοημοσύνης
- ανάπτυξη τεχνικών διαμεσολάβησης
- αυξημένη ηρεμία και αυτοπεποίθηση σε συγκρουσιακές καταστάσεις

Εφαρμογή στο σχολείο και Διάχυση

Μετά την ολοκλήρωση του σεμιναρίου:

- έχουν ήδη επιλεγεί και εφαρμοστεί δραστηριότητες στη σχολική τάξη

- έχει ξεκινήσει βιωματική διάχυση στους εκπαιδευτικούς του σχολείου
- έχει προγραμματιστεί διάχυση σε άλλα σχολεία και τοπικούς φορείς
- τα περισσότερα εργαλεία που αποκτήθηκαν είναι άμεσα προσαρμόσιμα στη σχολική πραγματικότητα

Παρά τον περιορισμό χρόνου λόγω αναλυτικού προγράμματος, πλέον υπάρχει η γνώση, η διάθεση και τα πρακτικά μέσα εφαρμογής.

Συμπέρασμα

Το σεμινάριο παρείχε ένα σύνολο πρακτικών, άμεσα εφαρμόσιμων εργαλείων (mind maps / vision boards, snowball toss, diversity calendar, breathing techniques), τα οποία μπορούν να μεταφερθούν αυτούσια στη σχολική τάξη, ενισχύοντας το κλίμα εμπιστοσύνης, ενσυναίσθησης και συνεργασίας.

Πέρα από τις δεξιότητες που αποκτήθηκαν, η επαφή με εκπαιδευτικούς από άλλες χώρες, η ανταλλαγή καλών πρακτικών, η πολιτισμική εμπειρία και η συνεχής χρήση της αγγλικής γλώσσας συνέβαλαν στη διαμόρφωση μιας ισχυρής ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής ταυτότητας και σε ουσιαστική αλλαγή παιδαγωγικής στάσης και καθημερινής πρακτικής μέσα στη σχολική τάξη.

Ατομική Έκθεση Συμμετοχής σε Επιμορφωτικό Σεμινάριο Erasmus+

Συμμετέχουσα: Γεωργία Μαρκεσίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ02, 2ο ΕΠΑΛ Ρεθύμνου

Εισαγωγή – Σκοπός Συμμετοχής

Η συμμετοχή μου στο επιμορφωτικό σεμινάριο πραγματοποιήθηκε με στόχο την απόκτηση δεξιοτήτων και εφαρμόσιμων εργαλείων μέσω πρακτικών δραστηριοτήτων στη σχολική τάξη ενθαρρύνοντας την ενεργητική ακρόαση και την ενσυναίσθηση μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας σκοπεύοντας στη δημιουργία ενός πιο θετικού κλίματος στο σχολείο. Μετά από συστηματική επιμόρφωση στην αντιμετώπιση και διαχείριση συγκρούσεων και εμπειρία στο πρόγραμμα της σχολικής διαμεσολάβησης στη σχολική μονάδα στην οποία διδάσκω, έχω την πεποίθηση πως η πρόληψη των φαινομένων επιθετικότητας λόγω στερεότυπων διακρίσεων ή η αποφυγή εκφοβισμού επιτυγχάνονται μόνο σε ένα συμπεριληπτικό και συνεργατικό μαθησιακό περιβάλλον.

Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου δόθηκε προτεραιότητα στην κατανόηση των συναισθηματικών αναγκών και της συμπεριφοράς των μαθητών/μαθητριών στοχεύοντας στην καλλιέργεια της συναισθηματικής και κοινωνικής νοημοσύνης. Παράλληλα, ως εκπαιδευτικοί μοιραστήκαμε εμπειρίες, κοινούς προβληματισμούς και τεχνικές ώστε να νιώθουμε ενεργοί Ευρωπαίοι πολίτες και να αποτελούμε θετικά πρότυπα για τους μαθητές/μαθήτριές μας.

Μαθησιακή Διαδικασία και Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες

1η ημέρα – Δημιουργία ομάδας και κοινός στόχος

Πραγματοποιήθηκε σύντομη εισαγωγή το πρόγραμμα του σεμιναρίου. Ακολούθησε η παρουσίαση των σχολείων μας συζητώντας για το εκπαιδευτικό σύστημα κάθε χώρας και γνωρίζοντας σχολικές δράσεις που ενισχύουν τη δυναμική της ομάδας μέσα από τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση.

2η ημέρα – Δυναμική ομάδας και «κοινωνικό συμβόλαιο» της τάξης

Συζητήσαμε για τη δυναμική της ομάδας, τους ρόλους των μαθητών, τη σημασία της συνοχής της τάξης και το αίσθημα «του ανήκειν» σε ομάδα.

Αξιοποιήθηκαν πρακτικά εργαλεία όπως η δημιουργία mind maps / vision boards, μέσα από τα οποία αποτυπώθηκαν οι αξίες, οι ανάγκες και οι στόχοι μιας σχολικής ομάδας. Επιπρόσθετα, η ύπαρξη ενός «κοινωνικού συμβολαίου» της τάξης θα μπορούσε άμεσα να καταστεί αποτελεσματικό εργαλείο στην από κοινού συμφωνία και τήρηση των κανόνων εύρυθμης λειτουργίας της τάξης και κατά συνέπεια και της σχολικής κοινότητας.

3η ημέρα –Επίσκεψη στο CCCB & Κοινωνικά στερεότυπα-διαχείριση/αποκλιμάκωση συγκρούσεων

Η επίσκεψη στην έκθεση φωτογραφίας World Press 2025 CCCB (Κέντρο Σύγχρονου Πολιτισμού της Βαρκελώνης) υπήρξε θαυμάσια εμπειρία αποτύπωσης συγκρούσεων σε διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα. Οι συγκλονιστικές εικόνες έδωσαν το έναυσμα για συζήτηση και αξιοποίησή τους στο πλαίσιο της σχολικής τάξης/ομάδας σε δραστηριότητες για την ενσυναίσθηση, την ενεργητική ακρόαση ως ισχυρά εργαλεία για την ενίσχυση των σχέσεων.

4η ημέρα – Ενσυναίσθηση, ενεργητική ακρόαση και πρακτικές στρατηγικές

Εστιάσαμε σε στρατηγικές όπως η διαμεσολάβηση μεταξύ συνομηλίκων, η ενεργητική ακρόαση, circle time και class diary. Επίσης, παρουσιάστηκε και εφαρμόστηκε το diversity calendar ως μέσο αποδοχής της διαφορετικότητας στη σχολική καθημερινότητα. Τέλος, συστήθηκε μια απλή τεχνική αυτορρύθμισης του άγχους και της έντασης, four steps breathing technique – πάνω στην οποία εξασκηθήκαμε.

5η ημέρα –Εφαρμογή τεχνικών διαχείρισης συγκρούσεων και ενίσχυση της αποδοχής της διαφορετικότητας

Χρήση εργαλείων και αξιοποίηση δεξιοτήτων για τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού συναισθηματικά σχολικού περιβάλλοντος (προσομοίωση). Μέσω της τεχνικής του snowball tow αναδείχθηκαν οι διαφορετικές οπτικές, τα συναισθήματα και ρόλοι που αναπτύσσονται μέσα σε μια ομάδα, δίνοντας αφορμή για συζήτηση σχετικά με τη διαχείριση των συγκρούσεων και την αποδοχή της ετερότητας.

Η μετέπειτα επίσκεψη σε σημαντικά αξιοθέατα (Sagrada Familia, Casa Batlló, Casa Vicens, γοτθική συνοικία, Barceloneta) συνέβαλε στην κατανόηση της πολιτισμικής ταυτότητας της Βαρκελώνης και γενικότερα της Καταλονίας.

6η ημέρα – Αναστοχασμός, αξιολόγηση και δικτύωση

Πραγματοποιήθηκε συνολική αξιολόγηση του σεμιναρίου. Δόθηκε χρόνος για δημιουργία ομάδας επικοινωνίας μεταξύ των συμμετεχόντων για συνεχή ανταλλαγή υλικού και εμπειριών. Ακολούθησε απονομή των Πιστοποιητικών Παρακολούθησης. Παρευρεθήκαμε σε γεύμα όλοι οι συμμετέχοντες σε κλίμα ευθυμίας έχοντας δημιουργήσει σχέσεις συνεργασίας και αλληλοεκτίμησης ως ενεργά μέλη μιας μεγάλης ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής κοινότητας.

Ψηφιακό Υλικό

Όλο το εκπαιδευτικό υλικό του σεμιναρίου ήταν διαθέσιμο σε ψηφιακή μορφή, ενισχύοντας τις ψηφιακές δεξιότητες των συμμετεχόντων και διευκολύνοντας την εμπέδωση των γνώσεων.

Το σεμινάριο ενίσχυσε ουσιαστικά:

- την ευρωπαϊκή ταυτότητα
- την ανταλλαγή καλών πρακτικών
- τη δημιουργία δικτύου συνεργασίας
- τη χρήση της αγγλικής ως γλώσσας επικοινωνίας

Μετρήσιμος Αντίκτυπος (βάσει ερωτηματολογίων αυτοαξιολόγησης)

Τα αποτελέσματα της αυτοαξιολόγησης πριν και μετά το σεμινάριο κατέδειξαν σαφή και καθολική βελτίωση:

- από επίπεδο βασικών γνώσεων (A2) σε αποτελεσματική διαχείριση συγκρούσεων (B2)
- πρόοδο στην πρόληψη συγκρούσεων και bullying
- ενίσχυση πρακτικών ενεργητικής ακρόασης και συναισθηματικής νοημοσύνης
- ανάπτυξη τεχνικών διαμεσολάβησης σε άριστο επίπεδο
- εσωτερική ενδυνάμωση, αυξημένη ηρεμία και αυτοπεποίθηση σε συγκρουσιακές καταστάσεις

Εφαρμογή στο σχολείο και Διάχυση

Μετά την ολοκλήρωση του σεμιναρίου:

- έχουν ήδη επιλεγεί και εφαρμοστεί δραστηριότητες στη σχολική τάξη
- έχει ξεκινήσει βιωματική διάχυση στους εκπαιδευτικούς του σχολείου
- έχει προγραμματιστεί διάχυση σε άλλα σχολεία και τοπικούς φορείς
- τα περισσότερα εργαλεία που αποκτήθηκαν είναι άμεσα προσαρμόσιμα στη σχολική πραγματικότητα

Παρά τον περιορισμό χρόνου λόγω αναλυτικού προγράμματος και την ύπαρξη μεγάλου όγκου διδακτέας ύλης, πλέον υπάρχουν αποτελεσματικά εργαλεία και οι ανάλογες δεξιότητες για την εφαρμογή τους.

Συμπέρασμα

Το σεμινάριο παρείχε ένα σύνολο πρακτικών, άμεσα εφαρμόσιμων εργαλείων (mind maps, snowball toss, diversity calendar, breathing techniques), τα οποία μπορούν να εφαρμοστούν στη σχολική τάξη/ κοινότητα, ενισχύοντας το κλίμα ομαδικότητας, συνεργασίας, αλληλεπίδρασης και ενσυναίσθησης.

Μέσα από βιωματικές δράσεις και ανταλλαγές καλών πρακτικών και παράλληλα χάρη στην ανάπτυξη φιλικών σχέσεων και εμπιστοσύνης με ταυτόχρονη βελτίωση της χρήσης της αγγλικής γλώσσας, η παρακολούθηση του σεμιναρίου υπήρξε θαυμάσια εκπαιδευτική εμπειρία για προσωπική και επαγγελματική ανέλιξη νιώθοντας ενεργό μέλος της εκπαιδευτικής κοινότητας της Ευρώπης.

Σεμινάριο: English Language Course (Intermediate Level)

Τόπος & Ημερομηνίες: Άμστερνταμ, Ολλανδία – 09/02/2026 έως 14/02/2026

Ατομική Έκθεση Συμμετοχής σε Επιμορφωτικό Σεμινάριο Erasmus+

Συμμετέχων: Μαρία Μπρόκου, ΠΕ11 (Φυσικής Αγωγής), 2ου ΕΠΑΛ Ρεθύμνου

1. Εισαγωγή

Στο πλαίσιο υλοποίησης δράσης κινητικότητας του ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+, συμμετείχα σε επιμορφωτικό σεμινάριο που πραγματοποιήθηκε στο Άμστερνταμ της Ολλανδίας, με αντικείμενο την ενίσχυση της αγγλικής γλώσσας και την ενσωμάτωση καινοτόμων διδακτικών μεθοδολογιών.

Η συγκεκριμένη δράση ανταποκρίνεται στην ανάγκη για διαρκή βελτίωση των επικοινωνιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών και την υιοθέτηση σύγχρονων προσεγγίσεων, όπως η μέθοδος **CLIL (Content and Language Integrated Learning)**. Η συμμετοχή μου συνέβαλε στην προσωπική και επαγγελματική μου ενδυνάμωση, επιτρέποντάς μου να ανανεώσω τη διδακτική μου οπτική μέσα από το πρίσμα του "μαθητή".

2. Σκοπός και στόχοι της συμμετοχής

Βασικός σκοπός ήταν η αναβάθμιση του επιπέδου της αγγλικής γλώσσας και η εξοικείωση με εργαλεία που διευκολύνουν την επικοινωνιακή άνεση των μαθητών. Ειδικότερα, οι στόχοι αφορούσαν:

- Την εντατική βελτίωση του **λεξιλογίου**, της **γραμματικής** και της **προφοράς**.
- Την ανάπτυξη **συνομιλιακών δεξιοτήτων** για τη διεξαγωγή συζητήσεων με μεγαλύτερη ακρίβεια και φυσικότητα.
- Την εκμάθηση της μεθοδολογίας **CLIL**, συνδυάζοντας τη γλωσσική εκμάθηση με τοπική ιστορία και πολιτισμό.
- Την κατανόηση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι μαθητές κατά την παραγωγή λόγου.
- Την ανταλλαγή καλών πρακτικών με εκπαιδευτικούς από όλο τον κόσμο και την ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνεργασίας.

3. Περιγραφή του περιεχομένου του σεμιναρίου

Το πρόγραμμα περιλάμβανε καθημερινά εντατικά εργαστήρια, βιωματικές ασκήσεις και δραστηρι

ότητες πεδίου.

3.1 Γλωσσική Ενίσχυση και Επικοινωνία

Δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στις συνηθέστερες ρηματικές δομές και στην ανάλυση των συχνότερων λαθών που αντιμετωπίζουν οι μαθητές της αγγλικής. Μέσα από την αφήγηση ιστοριών και την εντατική εξάσκηση, κατέστη δυνατή η διόρθωση πάγιων ατελειών και η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης στη χρήση της γλώσσας.

3.2 Καινοτόμες δραστηριότητες CLIL

Μέσα από τη μεθοδολογία CLIL, η εκμάθηση της γλώσσας έγινε το μέσο για τη διερεύνηση της ιστορίας και του πολιτισμού της Ολλανδίας. Η συμμετοχή σε παιχνίδια ρόλων και συζητήσεις για μελλοντικές τάσεις και επιλογές τρόπου ζωής παρείχε πρακτικά εργαλεία για τη δημιουργία ενός πιο ελκυστικού μαθήματος.

3.3 Η εμπειρία "ως μαθήτρια" και η Πολυπολιτισμική Αλληλεπίδραση

Η αλληλεπίδραση με συναδέλφους από διαφορετικές χώρες μέσω δραστηριοτήτων «ice-breaking» λειτούργησε ως πλατφόρμα ανταλλαγής απόψεων για διαφορετικές εκπαιδευτικές πραγματικότητες. Η επιστροφή στον ρόλο του μαθητή ήταν καθοριστική για την κατανόηση των αναγκών των δικών μου μαθητών.

4. Αποτίμηση της επιμορφωτικής εμπειρίας

Η συμμετοχή μου κρίνεται απολύτως επιτυχημένη, καθώς:

- Βελτίωσα την ικανότητά μου να επικοινωνώ με **μεγαλύτερη ακρίβεια και φυσικότητα**.
- Απέκτησα **νέα αυτοπεποίθηση** στη διαχείριση προφορικού λόγου και σύνθετων δομών.
- Ανανεώθηκε η ενέργειά μου και η διάθεσή μου για εφαρμογή σύγχρονων στρατηγικών στην τάξη.
- Διεύρυνα τους ορίζοντές μου σχετικά με τις εκπαιδευτικές προκλήσεις σε διεθνές επίπεδο.

5. Αναμενόμενη αξιοποίηση των γνώσεων στο σχολικό περιβάλλον

Οι νέες γνώσεις θα αξιοποιηθούν άμεσα στο **2ο ΕΠΑΛ Ρεθύμνου**, με σκοπό:

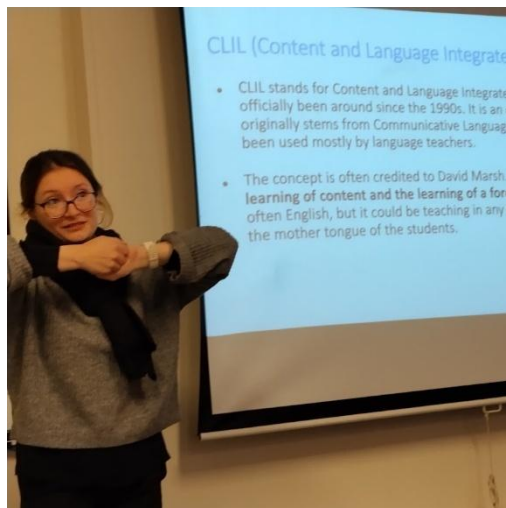
- Την υποστήριξη των μαθητών που γνωρίζουν Αγγλικά αλλά δυσκολεύονται να επικοινωνήσουν, ώστε να αποκτήσουν τον απαραίτητο «αέρα» για τα ταξίδια τους στην Ευρώπη.
- Την ενσωμάτωση **δραστηριοτήτων CLIL** που συνδέουν τη γλώσσα με το ενδιαφέρον για τον ευρωπαϊκό πολιτισμό.
- Τη δημιουργία ενός δυναμικού μαθησιακού περιβάλλοντος με χρήση βιωματικών ασκήσεων και παιχνιδιών ρόλων.
- Τη μεταφορά της ανανεωμένης μου οπτικής στους συναδέλφους του σχολείου για την ενίσχυση της εξωστρέφειας της μονάδας.

6. Προβληματισμοί – Επισημάνσεις

Η εμπειρία ανέδειξε ότι η γλωσσική εκμάθηση δεν πρέπει να είναι μια στατική διαδικασία κανόνων, αλλά μια ζωντανή εμπειρία επικοινωνίας. Είναι απαραίτητο να δημιουργούνται ευκαιρίες όπου οι μαθητές αισθάνονται ασφαλείς να κάνουν λάθη και να πειραματιστούν με τη γλώσσα, όπως ακριβώς βιώσαμε και εμείς κατά τη διάρκεια της κινητικότητας.

7. Συμπεράσματα

Η κινητικότητα Erasmus+ στο Άμστερνταμ αποτέλεσε καθοριστικό σταθμό για την προσωπική και επαγγελματική μου εξέλιξη. Επιστρέφω με πολύτιμα εφόδια και ανανεωμένη οπτική, έτοιμη να βοηθήσω τους μαθητές μου να ξεπεράσουν τα επικοινωνιακά τους εμπόδια και να γίνουν ενεργοί Ευρωπαίοι πολίτες.

Σεμινάριο: Η χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης (Intergrating AI in the classroom with critical thinking) στην εκπαιδευτική διαδικασία με έμφαση στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης

Τόπος & Ημερομηνίες: Άμστερνταμ, Ολλανδία – 09/02/2026 έως 14/02/2026

Ατομική Έκθεση Συμμετοχής σε Επιμορφωτικό Σεμινάριο Erasmus+

Συμμετέχων: Πιτσιλαδή Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός ΠΕ06, 2ου ΕΠΑΛ Ρεθύμνου

1. Εισαγωγή

Στο πλαίσιο υλοποίησης δράσης κινητικότητας του ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+, συμμετείχα σε επιμορφωτικό σεμινάριο που πραγματοποιήθηκε στο Άμστερνταμ της Ολλανδίας, με αντικείμενο τη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης (Artificial Intelligence - AI) στην εκπαιδευτική διαδικασία και ειδικότερα τη συμβολή της στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών.

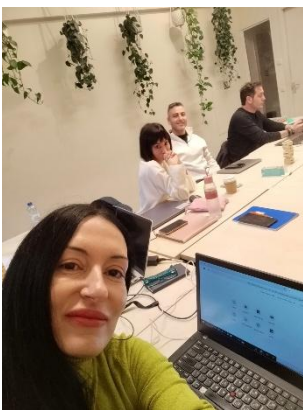
Η συγκεκριμένη επιμορφωτική δράση εντάσσεται στις σύγχρονες προτεραιότητες της ευρωπαϊκής και εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής, καθώς η ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων και καινοτόμων διδακτικών πρακτικών στη σχολική πραγματικότητα αποτελεί βασικό άξονα αναβάθμισης της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Η συμμετοχή μου στο εν λόγω σεμινάριο συνέβαλε ουσιαστικά στην επαγγελματική μου ενδυνάμωση, στην απόκτηση επικαιροποιημένων γνώσεων και δεξιοτήτων, καθώς και στη διερεύνηση δυνατοτήτων παιδαγωγικής αξιοποίησης της Τεχνητής Νοημοσύνης στο σχολικό περιβάλλον.

2. Σκοπός και στόχοι της συμμετοχής

Βασικός σκοπός της συμμετοχής μου στην παρούσα επιμορφωτική κινητικότητα ήταν η ενίσχυση των επαγγελματικών μου δεξιοτήτων σε ζητήματα που αφορούν τη σύγχρονη ψηφιακή εκπαίδευση και την παιδαγωγικά ορθή αξιοποίηση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης στην τάξη.

Ειδικότερα, οι επιμέρους στόχοι της συμμετοχής αφορούσαν:

- την κατανόηση των βασικών αρχών λειτουργίας και των δυνατοτήτων της Τεχνητής Νοημοσύνης στην εκπαιδευτική πράξη,
- τη γνωριμία με σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία AI που μπορούν να υποστηρίξουν τον σχεδιασμό, την οργάνωση και την υλοποίηση της διδασκαλίας,

- την ανάπτυξη παιδαγωγικών προσεγγίσεων που ενισχύουν την κριτική σκέψη, τη διερευνητική μάθηση και τον ψηφιακό γραμματισμό των μαθητών,
- την κατανόηση των ηθικών, δεοντολογικών και παιδαγωγικών παραμέτρων που σχετίζονται με τη χρήση της ΑΙ στη σχολική τάξη,
- την ανταλλαγή καλών πρακτικών με εκπαιδευτικούς από άλλα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα,
- τη μεταφορά και διάχυση των αποκτηθέντων γνώσεων και εμπειριών στο σχολικό περιβάλλον και στη σχολική κοινότητα.

3. Περιγραφή του περιεχομένου του σεμιναρίου

Το επιμορφωτικό πρόγραμμα ήταν δομημένο με σαφή παιδαγωγικό προσανατολισμό και περιλάμβανε θεωρητική κατάρτιση, βιωματικά εργαστήρια, συνεργατικές δραστηριότητες και παρουσίαση παραδειγμάτων εφαρμογής στην εκπαιδευτική πράξη.

3.1 Εισαγωγή στις εφαρμογές της Τεχνητής Νοημοσύνης στην εκπαίδευση

Κατά την έναρξη του σεμιναρίου παρουσιάστηκαν οι βασικές έννοιες που σχετίζονται με την Τεχνητή Νοημοσύνη, οι σύγχρονες μορφές εφαρμογής της στην καθημερινότητα και οι δυνατότητες αξιοποίησής της στο σχολικό πλαίσιο. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη διάκριση μεταξύ της τεχνολογικής δυνατότητας και της παιδαγωγικής καταλληλότητας, καθώς επισημάνθηκε ότι η ΑΙ οφείλει να λειτουργεί υποστηρικτικά προς τον εκπαιδευτικό και όχι υποκαταστατικά.

3.2 Παρουσίαση και πρακτική εξάσκηση σε εργαλεία ΑΙ

Στο πλαίσιο των εργαστηρίων παρουσιάστηκαν ψηφιακά εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης που μπορούν να αξιοποιηθούν για:

- την παραγωγή και διαφοροποίηση εκπαιδευτικού υλικού,
- τη δημιουργία φύλλων εργασίας και ερωτήσεων αξιολόγησης,
- την υποστήριξη εξατομικευμένης και διαφοροποιημένης διδασκαλίας,
- την παροχή ανατροφοδότησης στους μαθητές,
- την ενίσχυση της οργάνωσης και προετοιμασίας της διδασκαλίας.

Η πρακτική ενασχόληση με τα εργαλεία αυτά υπήρξε ιδιαίτερα χρήσιμη, καθώς κατέστη δυνατή η αξιολόγηση των δυνατοτήτων, των περιορισμών και της παιδαγωγικής τους χρησιμότητας σε πραγματικές συνθήκες σχεδιασμού μαθησιακών δραστηριοτήτων.

3.3 Η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης μέσω της χρήσης της ΑΙ

Κεντρικός άξονας του σεμιναρίου αποτέλεσε η διερεύνηση τρόπων αξιοποίησης της ΑΙ ως εργαλείου ενίσχυσης της κριτικής σκέψης. Παρουσιάστηκαν διδακτικές στρατηγικές κατά τις οποίες οι μαθητές καλούνται:

- να αξιολογούν την εγκυρότητα των απαντήσεων που παράγονται από εργαλεία ΑΙ,
- να συγκρίνουν παραγόμενο περιεχόμενο με αξιόπιστες πηγές,
- να εντοπίζουν ανακρίβειες, παραλείψεις ή προκαταλήψεις,
- να αναπτύσσουν δεξιότητες τεκμηρίωσης, επιχειρηματολογίας και αναστοχασμού,
- να διατυπώνουν σαφή και στοχευμένα ερωτήματα, κατανοώντας τη σημασία της ποιότητας των οδηγιών (prompts).

Η συγκεκριμένη ενότητα ανέδειξε ότι η ουσιαστική αξιοποίηση της ΑΙ στην εκπαίδευση συνδέεται άμεσα με τη μετάβαση από την παθητική κατανάλωση πληροφορίας στην ενεργή διερεύνηση, αξιολόγηση και σύνθεση γνώσης.

3.4 Ηθικές και δεοντολογικές διαστάσεις

Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε σε ζητήματα που σχετίζονται με:

- την προστασία προσωπικών δεδομένων,
- την ακαδημαϊκή ακεραιότητα και την αποφυγή λογοκλοπής,
- την ορθή αναφορά και διαχείριση παραγόμενου περιεχομένου,
- τους κινδύνους αναπαραγωγής προκαταλήψεων ή ανακρίβειών από αλγοριθμικά συστήματα,
- την ανάγκη ύπαρξης σαφούς παιδαγωγικού πλαισίου και εποπτείας από τον εκπαιδευτικό.

Η ενότητα αυτή ανέδειξε ότι η χρήση της ΑΙ στην εκπαίδευση απαιτεί υπεύθυνη στάση, κριτική προσέγγιση και σαφή προσήλωση στις αρχές της εκπαιδευτικής δεοντολογίας.

4. Αποτίμηση της επιμορφωτικής εμπειρίας

Η συμμετοχή μου στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό σεμινάριο κρίνεται απολύτως θετική και ιδιαίτερα επωφελής τόσο σε ατομικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο.

Ειδικότερα:

- Ενισχύθηκαν ουσιαστικά οι γνώσεις και οι δεξιότητές μου ως προς τη χρήση σύγχρονων ψηφιακών εργαλείων στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Αποσαφηνίστηκε η παιδαγωγική διάσταση της χρήσης της Τεχνητής Νοημοσύνης, με έμφαση στη στοχευμένη και υπεύθυνη ενσωμάτωσή της στη διδακτική πράξη.
- Αναδείχθηκε η ανάγκη ενίσχυσης της κριτικής σκέψης, του ψηφιακού γραμματισμού και της υπεύθυνης χρήσης των τεχνολογιών από τους μαθητές.
- Ενισχύθηκε η επαγγελματική μου ετοιμότητα για υιοθέτηση καινοτόμων διδακτικών πρακτικών που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες εκπαιδευτικές προκλήσεις.
- Καλλιεργήθηκε κλίμα συνεργασίας και ανταλλαγής εμπειριών με εκπαιδευτικούς από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, γεγονός που συνέβαλε στη διεύρυνση της εκπαιδευτικής μου οπτικής.

Συνολικά, η επιμορφωτική εμπειρία υπήρξε ουσιαστική, σύγχρονη και άμεσα αξιοποιήσιμη, καθώς συνδύασε θεωρητική τεκμηρίωση με πρακτικές εφαρμογές και εστίασε σε ένα πεδίο με αυξανόμενη σημασία για τη σχολική εκπαίδευση.

5. Αναμενόμενη αξιοποίηση των γνώσεων και δεξιοτήτων στο σχολικό περιβάλλον

Οι γνώσεις και οι εμπειρίες που αποκόμισα από τη συμμετοχή μου στο σεμινάριο αναμένεται να αξιοποιηθούν σε πολλαπλά επίπεδα εντός της σχολικής μονάδας.

Ενδεικτικά, προγραμματίζεται:

- η ενσωμάτωση δραστηριοτήτων που θα αξιοποιούν εργαλεία ΑΙ με παιδαγωγικά ελεγχόμενο τρόπο,
- η ανάπτυξη μαθησιακών σεναρίων που θα ενισχύουν την κριτική σκέψη και την ικανότητα αξιολόγησης ψηφιακού περιεχομένου,
- η αξιοποίηση της ΑΙ για τη διαφοροποίηση του εκπαιδευτικού υλικού και την υποστήριξη διαφορετικών μαθησιακών αναγκών,
- η ενίσχυση του ψηφιακού γραμματισμού των μαθητών μέσω οργανωμένων διδακτικών παρεμβάσεων,
- η μεταφορά καλών πρακτικών στους συναδέλφους, μέσω ενημέρωσης, συζήτησης και ενδεχόμενης εσωτερικής διάχυσης εντός της σχολικής μονάδας,
- η συμβολή στον ευρύτερο παιδαγωγικό σχεδιασμό του σχολείου αναφορικά με την υπεύθυνη και δημιουργική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.

Η διάχυση των αποτελεσμάτων της κινητικότητας αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της προστιθέμενης αξίας του προγράμματος Erasmus+, καθώς συμβάλλει στη συλλογική αναβάθμιση της εκπαιδευτικής λειτουργίας και ενισχύει την εξωστρέφεια της σχολικής μονάδας.

6. Προβληματισμοί – Επισημάνσεις

Παρά τη σαφή προστιθέμενη αξία της επιμορφωτικής εμπειρίας, διαπιστώθηκαν και ορισμένες παράμετροι που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή κατά την εφαρμογή αντίστοιχων πρακτικών στο σχολικό πλαίσιο:

- η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών σε ζητήματα ψηφιακής παιδαγωγικής και χρήσης εργαλείων ΑΙ,
- η ανάγκη ύπαρξης κατάλληλων τεχνικών υποδομών και πρόσβασης σε αξιόπιστα ψηφιακά μέσα,
- η σημασία διαμόρφωσης σαφών παιδαγωγικών ορίων ως προς τη χρήση της ΑΙ από τους μαθητές,
- η ανάγκη αποφυγής άκριτης ή μηχανιστικής χρήσης των εργαλείων,
- η υποχρέωση τήρησης κανόνων προστασίας προσωπικών δεδομένων και ακαδημαϊκής δεοντολογίας.

Οι παραπάνω επισημάνσεις καθιστούν σαφές ότι η αποτελεσματική αξιοποίηση της ΑΙ στην εκπαίδευση προϋποθέτει σχεδιασμό, παιδαγωγική τεκμηρίωση και συνεχή αναστοχασμό.

7. Συμπεράσματα

Η συμμετοχή μου στην επιμορφωτική κινητικότητα Erasmus+ στο Άμστερνταμ, με αντικείμενο τη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης στην εκπαιδευτική διαδικασία και την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, αποτέλεσε μια ιδιαίτερα σημαντική και ουσιαστική εμπειρία επαγγελματικής ανάπτυξης.

Το σεμινάριο παρείχε επικαιροποιημένη γνώση, πρακτικά εργαλεία και σαφές παιδαγωγικό πλαίσιο αναφορικά με την αξιοποίηση της ΑΙ στην τάξη, αναδεικνύοντας παράλληλα την ανάγκη υπεύθυνης, στοχευμένης και ηθικά τεκμηριωμένης χρήσης της. Παράλληλα, ενίσχυσε τη δυνατότητά μου να ανταποκριθώ στις σύγχρονες απαιτήσεις της εκπαιδευτικής πράξης και να συμβάλω ενεργά στη βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας.

Συμπερασματικά, η συγκεκριμένη επιμορφωτική δράση είχε ουσιαστική προστιθέμενη αξία τόσο για την προσωπική και επαγγελματική μου εξέλιξη όσο και για τη μελλοντική αξιοποίηση και διάχυση καινοτόμων παιδαγωγικών πρακτικών στο πλαίσιο λειτουργίας της σχολικής μονάδας.

Προπαρασκευαστικές επισκέψεις

Ρουμανία

Απολογιστική έκθεση προπαρασκευαστικής επίσκεψης

ID: 231856

Τόπος: Βουκουρέστι – Brasov, Ρουμανία

Ημερομηνίας: 18-22/11/2025

Συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί: Μπρόκου Μαρία (διευθύντρια)

Ανδρέου Ελένη

Πραγματοποιήθηκε την περίοδο **18 - 22 Νοεμβρίου 2025** η προπαρασκευαστική επίσκεψη στη **Ρουμανία**, στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus+ με θέμα «*Εντοπισμός και διαχείριση έμφυλων διακρίσεων εντός της σχολικής μας κοινότητας: Ανάλυση, Προκλήσεις και Προοπτικές για Ισότητα*» (**κωδ. 2024-1-EL01-KA122-SCH-000231856**), με στόχο την καλύτερη και ομαλή οργάνωση της εκπαιδευτικής επίσκεψης των μαθητών εκεί. Για το σκοπό αυτό μετακινήθηκαν 2 εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν στην Παιδαγωγική Ομάδα του προγράμματος Erasmus+ , η διευθύντρια του σχολείου κα Μπρόκου Μαρία καθώς και η Ανδρέου Ελένη.

Καθώς η Ρουμανία είναι στην συμφωνία Schengen, η διέλευση στο αεροδρόμιο δεν απαίτησε χρόνο, παρά μόνο με την επίδειξη των ταυτοτήτων μας. Η μετάβαση ήταν ομαλή και οι μετακινήσεις γινόταν με τρένο, λεωφορείο ή uber, δρομολόγια σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Στις 18 Νοεμβρίου λοιπόν, φτάσαμε αργά το βράδυ στο Βουκουρέστι και μεταβήκαμε στο κατάλυμά μας. Παρότι η πρώτη μέρα περιορίστηκε στην τακτοποίηση, αποτέλεσε την απαραίτητη εισαγωγή για την προσαρμογή μας σε μια νέα χώρα με διαφορετική γλώσσα, κουλτούρα και κοινωνικές δομές. Η είσοδος σε ένα ξένο περιβάλλον είναι το πρώτο βήμα για την καλλιέργεια ανοχής, αποδοχής και σεβασμού προς τη διαφορετικότητα — θεμελιώδεις αξίες του προγράμματος Erasmus+.

Ως προς τη δεύτερη ημέρα, 19 Νοεμβρίου ξεκινήσαμε με την επίσκεψή μας στο συνεργαζόμενο ρουμανικό σχολείο, «Colegiul Național Iulia Hașdeu» όπου συναντηθήκαμε με καθηγητές και μαθητές, υπογράψαμε το Learning Agreement και συζητήσαμε τις κοινές δράσεις που θα αναπτύξουμε γύρω από το θέμα «φυλετικές διακρίσεις». Η επαφή με το εκπαιδευτικό σύστημα της Ρουμανίας μάς επέτρεψε να συγκρίνουμε πολιτισμικές πρακτικές, να ενισχύσουμε την ενσυναίσθηση και να αντιληφθούμε πώς η ισότητα εφαρμόζεται σε διαφορετικά σχολικά περιβάλλοντα.

Στη συνέχεια περπατήσαμε προς την Ελληνική Πρεσβεία και τον ελληνικό ορθόδοξο ναό που βρίσκεται δίπλα της. Η επίσκεψη αυτή αποτέλεσε αφορμή να συζητήσουμε για το πώς οι ελληνικές κοινότητες του εξωτερικού διατηρούν την ταυτότητά τους χωρίς να αποκλείονται από την κοινωνία υποδοχής. Αναδείχθηκε έτσι η σημασία της συμπερίληψης και της ειρηνικής συνύπαρξης πολιτισμών. Ιδιαίτερως σημαντική παρατήρηση το γεγονός πως η πρέσβης είναι γυναίκα.

Αμέσως μετά κατευθυνθήκαμε στην Παλιά Πόλη του Βουκουρεστίου, όπου ξεναγηθήκαμε στη Χρυσή Στοά και στη γνωστή τετραώροφη βιβλιοθήκη Carturesti Carusel. Εκεί εξετάσαμε την εκπροσώπηση γυναικών συγγραφέων, συζητώντας για τις ιστορικές ανισότητες που συχνά περιόριζαν τη γυναικεία συμμετοχή στη λογοτεχνία. Η δραστηριότητα αυτή συνδέθηκε άμεσα με το θέμα της ισότητας των φύλων και της ανάγκης να αναδεικνύονται φωνές που στο παρελθόν είχαν αποκλειστεί.

Το μεσημέρι γευματίσαμε στο παραδοσιακό εστιατόριο Caru' cu Bere και, αργότερα, επιστρέψαμε στο κατάλυμά μας. Το βράδυ μεταβήκαμε στα Thermal Spa, όπου βιώσαμε έναν ακόμη τρόπο ζωής και ψυχαγωγίας που χαρακτηρίζει τη ρουμανική κουλτούρα, ώστε να εξετάσουμε τυχόν δυσκολίες που θα συναντήσουμε στην επίσκεψης της κινητικότητας με τους μαθητές.

Η επόμενη μέρα, ήταν αφιερωμένη στην εξερεύνηση της ορεινής Ρουμανίας. Φτάνοντας στη Σινάια, επισκεφθήκαμε το Κάστρο Πέλες, ένα μνημείο που αποκαλύπτει πτυχές της ιστορίας της χώρας και επιτρέπει την κατανόηση κοινωνικών δομών οι οποίες εμπειρείχαν στο παρελθόν ταξικές και εθνοτικές διακρίσεις. Μέσα από την ξενάγηση συζητήσαμε πώς οι πολιτικές εξουσίες διαμόρφωναν ανισότητες και αποκλεισμούς.

Ακολούθησε η μετάβασή μας στο Μπραν, στο περίφημο "Κάστρο του Κόμη Δράκουλα". Εστιάσαμε στο πώς οι μύθοι, οι ιστορίες και η λαϊκή παράδοση μπορούν να ενισχύσουν στερεότυπα ή λανθασμένες αντιλήψεις για μια περιοχή ή έναν λαό. Η κατανόηση της δύναμης των στερεοτύπων αποτελεί βασικό κομμάτι της εκπαίδευσης ενάντια στις διακρίσεις.

Η ημέρα ολοκληρώθηκε στο Μπρασόβ, όπου περπατήσαμε στην παλιά πόλη. Η περιοχή αυτή υπήρξε για αιώνες σημείο συνάντησης διαφορετικών λαών — Ρουμάνων, Ούγγρων, Σάξωνων, Εβραίων — στοιχείο που μας έδωσε την ευκαιρία να δούμε στην πράξη πώς διαμορφώνεται μια πολυπολιτισμική κοινωνία και πώς η συμβίωση επηρεάζει την ιστορική εξέλιξη.

Ενημερωθήκαμε για την διαδρομή και τις δυνατές στάσεις καθώς και την δυσκολία που μπορεί να έχει για τους μαθητές μας.

Την τελευταία ημέρα επισκεφθήκαμε το Εθνικό Μουσείο Τέχνης της Ρουμανίας, όπου περιηγηθήκαμε σε τρεις γκαλερί: τη ρουμανική, την ευρωπαϊκή και την gallery Bollywood. Η τέχνη λειτούργησε ως καθρέφτης κοινωνικών δομών και ανισοτήτων, αναδεικνύοντας θέματα αποκλεισμού, στερεοτύπων ή κοινωνικών διαφορών. Μέσα από τα εκθέματα συζητήσαμε πώς η τέχνη μπορεί να σχολιάσει και να καταγγείλει διακρίσεις.

Έπειτα μετακινηθήκαμε με τα μέσα μεταφοράς στο πάρκο Herăstrău και στο υπαίθριο Μουσείο Dimitrie Gusti, όπου γνωρίσαμε παραδοσιακά σπίτια από διαφορετικές περιοχές της Ρουμανίας. Η επίσκεψη αυτή έδειξε τον πλούτο και τη διαφορετικότητα του ρουμανικού πολιτισμού, ενισχύοντας την αντίληψη ότι η πολιτισμική ποικιλομορφία δεν είναι λόγος διάκρισης, αλλά πηγή γνώσης και κατανόησης.

Η ημέρα ολοκληρώθηκε με επίσκεψη ξανά στο ρουμανικό σχολείο, όπου πραγματοποιήσαμε διαπολιτισμική ανταλλαγή γεύσεων. Προσφέραμε ελληνικά προϊόντα, όπως ντάκο και ρακή, ενώ οι Ρουμάνοι εκπαιδευτικοί παρουσίασαν δικές τους τοπικές γεύσεις. Η δραστηριότητα αυτή αποτέλεσε έναν ζωντανό τρόπο επικοινωνίας και επαφής μεταξύ των μαθητών, προωθώντας την ισότητα, τη φιλία και την αμοιβαία αποδοχή.

Διαπιστώσαμε ότι για να έχει επιτυχία η επίσκεψη στη Ρουμανία πρέπει να γίνει την κατάλληλη περίοδο και αποφασίσαμε να γίνει αρχές Δεκεμβρίου, λόγω των χριστουγεννιάτικων εκδηλώσεων που θα έχουν ξεκινήσει και την εορταστική διάθεση. Ο κατάλληλος εξοπλισμός κρίνεται απαραίτητος. Κατάλληλα παπούτσια για περπάτημα, επειδή υπάρχουν απαιτητικές διαδρομές και αναφορικά με τα ρούχα προτείνονται πολλά στρώματα από ρούχα εσωτερικά και ένα ζεστό-αδιάβροχο μπουφάν. Διαπιστώσαμε ότι είναι πολύ ζεστά στους εσωτερικούς χώρους και στα λεωφορεία, αλλά πάντα εξαρτάται από τις θερμοκρασίες την περίοδο της επίσκεψης.

Το επίσημο νόμισμα της Ρουμανίας (Leu / Lei) δεν μας δημιούργησε πρόβλημα. Είναι δυνατή η χρήση κάρτας παντού ακόμα και μέσα στα λεωφορεία για αγορά εισιτηρίων αλλά μπορεί να επιφέρει πρόσθετες τραπεζικές χρεώσεις. Γι' αυτόν τον λόγο έγινε χρήση της κάρτας Revolut, που δεν έχει διατραπεζικά έξοδα και τροποποιεί αυτομάτως το νόμισμα. Συστήνεται στους μαθητές να κάνουν συνάλλαγμα ένα μικρό ποσό πριν την αναχώρηση ή στο αεροδρόμιο του Βουκουρεστίου.

Καταλήξαμε ότι θα επιτευχθούν οι στόχοι του προγράμματος Erasmus+ με τίτλο «Εντοπισμός και διαχείριση έμφυλων διακρίσεων εντός της σχολικής μας κοινότητας: Ανάλυση, Προκλήσεις και Προοπτικές για Ισότητα» στη Ρουμανία, καθώς επιτρέπει να προσεγγίσουμε το θέμα των φυλετικών διακρίσεων όχι θεωρητικά αλλά μέσα από πραγματικές εμπειρίες, συναντήσεις, ιστορικά παραδείγματα και διαπολιτισμικές ανταλλαγές. Η επαφή με διαφορετικούς ανθρώπους, θεσμούς και πολιτισμούς ενισχύει την ενσυναίσθηση, τη συνεργατικότητα και τη συνειδητοποίηση ότι η ισότητα, η συμπερίληψη και ο σεβασμός της διαφορετικότητας είναι θεμελιώδεις αξίες για μια σύγχρονη κοινωνία.

Κινητικότητα Μαθητών/τριών

Πορτογαλία

Απολογιστική έκθεση επίσκεψης μαθητών/τριών

ID: 231856-MOBGRP-00001

Τόπος: Porto, Freamunde (Πορτογαλία)

Ημερομηνίες Κινητικότητας: 30/3/2025 έως 6//4/2025

Ημερομηνίες Προγράμματος: 31/3/2025 έως 5//4/2025

Συμμετέχοντες μαθητές: Βελονάκη Γεωργία, Βουρλής Αθανάσιος, Γαγάνη Μαρία, Καρδερίνης Στυλιανός, Κουντή Γεωργία, Μπεν Λαμίν Χάμζα, Πετράκη Ευαγγελία, Τζωρτζινάκη Ανδριάννα, Χατζηποστόλου Σπυρίδων, Ψαρουδάκη Αλεξάνδρα

Συνοδοί εκπαιδευτικοί: Πατραμάνη Όλγα, Καραβιώτη Μαρία

Ημέρα 1^η - (30/3/2025)

Η ομάδα μας, αποτελούμενη από 10 μαθητές και 2 συνοδούς εκπαιδευτικούς, αναχώρησε από το Ρέθυμνο και αφίχθη στην Πορτογαλία αργά το απόγευμα, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+, με τίτλο: «Εντοπισμός και διαχείριση έμφυλων διακρίσεων εντός της σχολικής μας κοινότητας: Ανάλυση, Προκλήσεις και Προοπτικές για Ισότητα» και κωδικό 2024-1-EL01-KA122-SCH-000231856.

Η πρώτη ημέρα ήταν αφιερωμένη στην άφιξη και την πρώτη επαφή με το περιβάλλον του Πόρτο. Καθώς κατευθυνόμασταν για δείπνο, οι μαθητές και οι μαθήτριες είχαν την ευκαιρία να περπατήσουν στους δρόμους της πόλης, να θαυμάσουν την εντυπωσιακή αρχιτεκτονική, τα χαρακτηριστικά πλακόστρωτα δρομάκια και να απορροφήσουν τα πρώτα πολιτιστικά στοιχεία που συνθέτουν τη μοναδική ταυτότητα της πόλης. Ήταν μια όμορφη ευκαιρία για προσαρμογή, εξοικείωση με τον χώρο και ενίσχυση της ομάδας μέσα από τις πρώτες κοινές εμπειρίες.

Ημέρα 2^η - (31/3/2025)

Το πρωί επισκεφθήκαμε το **σχολείο υποδοχής Escola Secundária D. António Taipa** (E10246926), όπου μας επιφυλάχθηκε ιδιαίτερα θερμή υποδοχή. Οι μαθητές και οι μαθήτριες μας, παρουσίασαν δύο εργασίες μέσω της πλατφόρμας Canvas: η πρώτη ήταν μια εισαγωγική παρουσίαση για την πόλη του Ρεθύμνου, τις φυσικές ομορφιές, τις παραδόσεις και τον τρόπο ζωής μας, η οποία ολοκληρώθηκε με αναφορά σε τοπικές δράσεις για την προστασία των γυναικών. Η δεύτερη παρουσίαση ήταν διαδραστική και είχε ως θέμα τις έμφυλες διακρίσεις, προκαλώντας έντονο ενδιαφέρον και ενεργή συμμετοχή από τους μαθητές & τις μαθήτριες του πορτογαλικού σχολείου.

Στη συνέχεια, υλοποιήσαμε το βιωματικό παιχνίδι "Equality Relay Challenge", το οποίο είχαμε προετοιμάσει με στόχο την ευαισθητοποίηση σχετικά με την ισότητα των φύλων, μέσα από ομαδική συνεργασία, ανταλλαγή απόψεων και κριτική σκέψη. Οι μαθητές και οι μαθήτριες χωρίστηκαν σε μικτές ομάδες Ελλάδα-Πορτογαλία, συνεργάστηκαν και συζήτησαν πάνω σε κάρτες με προτάσεις, επιλέγοντας αν είναι σωστές ή λανθασμένες. Χρησιμοποίησαν το Google Lens όπου ήταν απαραίτητη η μετάφραση και αντάλλαξαν απόψεις για τις απαντήσεις τους. Στη συνέχεια, έπαιξαν σκυταλοδρομία, τοποθετώντας τις κάρτες στα σωστά κουτιά (Σωστό-Λάθος), με ενθουσιασμό και ομαδικό πνεύμα.

Το παιχνίδι ολοκληρώθηκε με αναστοχασμό, επανεξέταση των απαντήσεων και παρουσίαση της βαθμολογίας των ομάδων βάσει κλίμακας αξιολόγησης. Όλοι οι συμμετέχοντες μαθητές & μαθήτριες έλαβαν αναμνηστικά πιστοποιητικά συμμετοχής, στα οποία καταγράφηκε και ο χρόνος ολοκλήρωσης κάθε ομάδας, προσθέτοντας μια ευχάριστη και παιχνιδιάρικη πινελιά στη δραστηριότητα.

Το μεσημέρι γευματίσαμε όλοι μαζί στο εστιατόριο του σχολείου, συνεχίζοντας τη συζήτηση γύρω από θέματα ισότητας και σχολικές εμπειρίες σε ένα φιλικό και άτυπο περιβάλλον. Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκε περιήγηση στους χώρους του σχολείου, με ξεναγούς τόσο τους καθηγητές & καθηγήτριες όσο και τους μαθητές & μαθήτριες του σχολείου υποδοχής. Κατά την ξενάγησή μας, οι εκπαιδευτικοί μας εξήγησαν ότι στο σχολείο φοιτούν μαθητές & μαθήτριες με διαφορετικά προφίλ και ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων μαθητών & μαθητριών με νοητική αναπηρία, οι οποίοι παρακολουθούν διαφοροποιημένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα εντός του ίδιου σχολικού πλαισίου. Όπως μας μετέφεραν, στόχος είναι η ενίσχυση της συμπερίληψης, με τη δημιουργία ενός σχολικού περιβάλλοντος όπου όλοι μπορούν να συνυπάρχουν, να συνεργάζονται και να συμμετέχουν σε κοινές δραστηριότητες, όπως εργαστήρια, καλλιτεχνικά προγράμματα ή πολιτιστικές δράσεις. Η εμπειρία αυτή προκάλεσε ιδιαίτερο ενδιαφέρον και ερωτήματα στους μαθητές & μαθήτριες μας, που εξέφρασαν απορίες σχετικά με το πώς οργανώνεται η καθημερινότητα σε ένα τόσο «ανοικτό» και πολυσύνθετο

σχολείο και ποια είναι τα οφέλη αυτής της συνύπαρξης για όλους τους μαθητές & μαθήτριες.

Νωρίς το απόγευμα επιστρέψαμε στο Πόρτο, όπου περιηγηθήκαμε στους όμορφους δρόμους της πόλης με προορισμό τον πολιτιστικό χώρο **Casa da Guitarra**. Εκεί, είχαμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε ζωντανή μουσική Fado, γνωρίζοντας από κοντά ένα σημαντικό στοιχείο της πορτογαλικής πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η ημέρα ολοκληρώθηκε με επιστροφή στο ξενοδοχείο, όπου οι μαθητές & οι μαθήτριες κατέγραψαν τις πρώτες εμπειρίες τους σε ένα διαδραστικό ημερολόγιο (Padlet), αποτυπώνοντας σκέψεις και εντυπώσεις από την γεμάτη δράση πρώτη ημέρα.

Ημέρα 3^η - (1/4/2025)

Η ημέρα ήταν αφιερωμένη στην **πολιτιστική εξερεύνηση της πόλης του Πόρτο**, με ιδιαίτερη έμφαση στη σύνδεση της ιστορίας και της τέχνης με την παρουσία και τη συμβολή των γυναικών στο πέρασμα του χρόνου.

Η πρώτη μας στάση ήταν στο **Romantic Museum of Porto**, όπου πραγματοποιήθηκε ξενάγηση στα αγγλικά. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη θέση της γυναίκας κατά τη ρομαντική περίοδο, ενώ οι μαθητές & μαθήτριες ήρθαν σε επαφή με έργα γυναικών καλλιτεχνών και συζήτησαν τον τρόπο σκέψης και έκφρασης της εποχής. Ξεχωριστή εντύπωση προκάλεσε η αναφορά στη Πορτογαλίδα ζωγράφο Aurélia de Sousa όπου σε ένα έργο της φιλοτεχνημένο περίπου το 1902 απεικονίζει τον εαυτό της με την ενδυμασία του Αγίου Αντωνίου της Πάδοβας, υιοθετώντας ανδρική θρησκευτική μορφή, γεγονός ιδιαίτερα τολμηρό για την εποχή της. Με τον δικό της τρόπο έκφρασης θέλει να αμφισβητήσει τα κοινωνικά και καλλιτεχνικά στερεότυπα της εποχής της.

Στη συνέχεια, επισκεφθήκαμε το **Museu da Cidade – Materials Bank**, όπου παρακολουθήσαμε μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα παρουσίαση για τα παραδοσιακά υλικά που καθιστούν μοναδική την αρχιτεκτονική και αισθητική ταυτότητα του Πόρτο. Οι υπεύθυνοι του μουσείου μάς μίλησαν για τη σημασία της δουλειάς τους και την προσπάθεια που καταβάλλουν προκειμένου να διατηρηθεί ο παραδοσιακός χαρακτήρας της πόλης. Παρουσίασαν τεχνικές συντήρησης των χαρακτηριστικών πορτογαλικών πλακιδίων του 19ου αιώνα και ανέδειξαν τη συμβολή των γυναικών στις τεχνικές εργασίες και στην παραδοσιακή αρχιτεκτονική. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στην τεχνική καθαρισμού του κονιάματος από τα παλιά πλακάκια — μια απαιτητική εργασία που συνδυάζει καλλιτεχνική ευαισθησία με χειρωνακτική δεξιότητα, αναδεικνύοντας τη σημασία της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσα από τη συνεργασία επιστήμης, τέχνης και παραδοσιακής τέχνης.

Κατά τη διαδρομή προς το ιστορικό κέντρο, οι μαθητές & μαθήτριες διέσχισαν τη **γέφυρα**

Dom Luís I, όπου έγινε αναφορά στην απουσία γυναικών αρχιτεκτόνων και μηχανικών την εποχή της κατασκευής της, επισημαίνοντας τις κοινωνικές ανισότητες στο χώρο των τεχνικών επαγγελμάτων.

Ανηφορίσαμε προς τον εντυπωσιακό **Καθεδρικό Ναό Se do Porto** (12ος αιώνας), όπου απολαύσαμε πανοραμική θέα της πόλης. Η περιήγηση συνεχίστηκε με βόλτα στην εμπορική οδό **Rua de Santa Catarina**, με έντονη εμπορική δραστηριότητα αλλά και χαρακτηριστικό παραδοσιακό στυλ.

Ακολούθησε στάση στην εκκλησία **Capela das Almas**, γνωστή για την εξωτερική της διακόσμηση με μπλε azulejos, και στάση στη λαϊκή αγορά **Bolhão Market**, όπου δοκίμασαμε τοπικά εδέσματα και αλληλεπίδρασαμε με τον τοπικό πληθυσμό, βιώνοντας την κουλτούρα της πόλης μέσα από όλες τις αισθήσεις.

Η πολιτιστική διαδρομή κορυφώθηκε στον **Σταθμό São Bento**, φημισμένο για τα εμβληματικά azulejos που απεικονίζουν σκηνές της πορτογαλικής ιστορίας. Η περιήγηση ολοκληρώθηκε με εξωτερική παρατήρηση του **Palácio da Bolsa** και βόλτα στη **γραφική γειτονιά Ribeira**, δίπλα στον ποταμό Douro, όπου συζήτησαμε για τη σύνδεση του ποταμού με την εμπορική και κοινωνική εξέλιξη της πόλης.

Η ημέρα συνέβαλε ουσιαστικά στην κατανόηση των κοινωνικών και έμφυλων διαστάσεων της ιστορίας και της τέχνης, ενισχύοντας τον βασικό στόχο του προγράμματος: την αναγνώριση και ανάλυση των έμφυλων διακρίσεων μέσα από διαφορετικά πολιτισμικά και ιστορικά πρίσματα.

Οι μαθητές & μαθήτριες κατέγραψαν τις εμπειρίες τους στο διαδραστικό ημερολόγιο (Padlet), ενώ χρησιμοποίησαν Google Maps για να εντοπίζουν και να ακολουθούν τις διαδρομές μέσα στην πόλη, ασκώντας παράλληλα και τις ψηφιακές τους δεξιότητες.

Ημέρα 4^η - (2/4/2025)

Την τέταρτη ημέρα, η ομάδα επισκέφτηκε την πόλη της **Γκιμαράες (Guimarães)**, η οποία θεωρείται το λίκνο της Πορτογαλίας, καθώς εδώ γεννήθηκε ο πρώτος βασιλιάς της χώρας, Αλφόνσο Ενρίκες (Afonso Henriques). Η ιστορική αυτή πόλη, ενταγμένη στα **Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO**, διαθέτει καλοδιατηρημένη μεσαιωνική αρχιτεκτονική και αποτελεί σημείο-σύμβολο της εθνικής ταυτότητας των Πορτογάλων.

Η περιήγηση ξεκίνησε από το **Παλάτι των Δουκών του Μπραγκάνσα (Paço dos Duques de Bragança)**, όπου οι μαθητές & μαθήτριες πραγματοποίησαν αυτόνομη ξενάγηση

χρησιμοποιώντας την εφαρμογή Google Lens για μετάφραση και κατανόηση των πληροφοριών. Περιέγραψαν αντικείμενα και χώρους, ερμηνεύοντας τη δομή της φεουδαρχικής κοινωνίας, καθώς και τις ανισότητες μεταξύ κοινωνικών τάξεων και φύλων. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη θέση της γυναίκας μέσα σε ένα αυστηρά ιεραρχικό και πατριαρχικό σύστημα εξουσίας.

Ακολούθησε επίσκεψη στο **Κάστρο της Γκιμαράες (Castelo de Guimarães)**, όπου κάποιοι από τους μαθητές & μαθήτριες παρακολούθησαν τρισδιάστατη προβολή μάχης μέσω εικονικής πραγματικότητας (3D VR), φορώντας ειδικά γυαλιά. Η προβολή εστίαζε στη μάχη του São Mamede το 1128 και στην ανακήρυξη της ανεξαρτησίας της Πορτογαλίας. Η εμπειρία ενίσχυσε την κατανόηση εννοιών όπως η ελευθερία, η ηγεσία και ο εθνικός αυτοπροσδιορισμός.

Στη συνέχεια, περπατήσαμε στην παλιά πόλη, όπου παρατήρησαμε τα σπίτια των ευγενών, των εμπόρων και των φτωχών, με έμφαση στη δομή της αστικής ζωής στο παρελθόν. Στο πλαίσιο της συζήτησης για την ιστορική πορεία της χώρας, αναφέρθηκαν δύο σημαντικές γυναίκες-ηγέτιδες της Πορτογαλίας:

- Η Μαρία Β΄ της Πορτογαλίας (Maria II, 1819–1853), βασίλισσα της Πορτογαλίας η οποία κυβέρνησε σε περιόδους πολιτικής αστάθειας και εμφύλιων συγκρούσεων. Υποστήριξε τις φιλελεύθερες δυνάμεις και συνέβαλε καθοριστικά στον εκδημοκρατισμό του πορτογαλικού κράτους.
- Η Άνα Γκόμες (Ana Gomes, γενν. 1954), διπλωμάτης και πολιτικός, που διακρίθηκε για τη δράση της υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης της διαφθοράς στην Πορτογαλία και διεθνώς.

Οι μαθητές & μαθήτριες ενθαρρύνθηκαν να συνδέσουν τις ιστορικές διαδρομές αυτών των γυναικών με τη σημερινή θέση των γυναικών στην κοινωνία, να εντοπίσουν προόδους αλλά και διαρκείς προκλήσεις και να αναλογιστούν τον ρόλο τους ως ενεργοί και ευαισθητοποιημένοι πολίτες.

Με την επιστροφή στο Πόρτο, κατέγραψαν τις εμπειρίες τους στο βιωματικό τους ημερολόγιο (Padlet), αποτυπώνοντας τις γνώσεις, τα συναισθήματα και τις παρατηρήσεις τους.

Ημέρα 5^η - (3/4/2025)

Την πέμπτη ημέρα, η ομάδα επισκέφτηκε την **ιστορική πόλη Κοϊμπρα (Coimbra)**, με επίκεντρο το φημισμένο **Πανεπιστήμιο της Κοϊμπρα**, ένα από τα παλαιότερα πανεπιστήμια της Ευρώπης και σημαντικό κέντρο της πορτογαλικής ακαδημαϊκής και πολιτιστικής

παράδοσης.

Μετά την άφιξη στο Πανεπιστήμιο της Κοΐμπρα, κατεβήκαμε από το λεωφορείο και ήρθαμε αμέσως σε επαφή με τη ζωντανή φοιτητική κουλτούρα: μια **φοιτητική μπάντα (Tuna)** τραγουδούσε έξω από τον χώρο του πανεπιστημίου, φορώντας τις παραδοσιακές στολές, δημιουργώντας μια ατμόσφαιρα χαράς και γιορτής. Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκε γεύμα στην πανεπιστημιακή καντίνα "Cantina S. Jerónimo", όπου είχαμε την ευκαιρία να παρατηρήσουμε από κοντά τη φοιτητική ζωή. Εντυπωσιάστηκα από τις παραδοσιακές στολές των φοιτητών, τις μουσικές παραδόσεις και την αίσθηση συνέχειας της πανεπιστημιακής κοινότητας.

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο **Paço das Escolas** – το κεντρικό σύμπλεγμα του πανεπιστημίου που περιλαμβάνει τη **Βιβλιοθήκη Joanina, το Παρεκκλήσι του Αγίου Μιχαήλ και το παλιό Βασιλικό Παλάτι** – η οποία περιλάμβανε ξενάγηση από προσωπικό του πανεπιστημίου. Οι μαθητές & μαθήτριες συμμετείχαν ενεργά, θέτοντας ερωτήματα με επίκεντρο την παρουσία και εξέλιξη των γυναικών στην ανώτατη εκπαίδευση στην Πορτογαλία.

Στην **Sala do Senado (Senate Room)** είδαμε πορτραίτα 38 πρυτάνεων από τον 16ο έως τον 18ο αιώνα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προκάλεσε η διαπίστωση ότι μέχρι σήμερα καμία γυναίκα δεν έχει καταλάβει τη θέση της Πρυτάνεως στο Πανεπιστήμιο της Κοΐμπρα. Μάλιστα, σε πρόσφατες εκλογές, μια υποψήφια έχασε τη θέση για μόλις δύο ψήφους. Αυτή η διαπίστωση αποτέλεσε αφορμή για κριτική συζήτηση σχετικά με την εκπροσώπηση των φύλων στην ακαδημαϊκή ηγεσία.

Στη **Sala dos Capelos (Great Hall of Acts)**, την κύρια αίθουσα τελετών του Πανεπιστημίου της Κοΐμπρα, την οποία παρατηρήσαμε από ψηλά μέσα από ανοικτά παράθυρα, οι μαθητές & μαθήτριες εντυπωσιάστηκαν από τη μεγαλοπρέπεια του χώρου και τη συλλογή πορτρέτων των Πορτογάλων μοναρχών που κοσμούν τους τοίχους, ξεκινώντας από τον πρώτο βασιλιά. Κατά την ξενάγηση έγινε αναφορά στο μοναδικό πορτρέτο γυναίκας, εκείνο της Maria II (1819–1853), της πρώτης βασίλισσας που κυβέρνησε τη χώρα σε ιδιαίτερα ταραγμένη ιστορική περίοδο. Η σύνδεση με τη συζήτηση που είχε προηγηθεί σχετικά με τον ρόλο των γυναικών στην εξουσία και την εκπροσώπησή τους στην ιστορία, αναζωπύρωσε το ενδιαφέρον όλων και δημιούργησε νέα ερωτήματα γύρω από τη θέση των γυναικών σε ηγετικούς θεσμούς. Η αίθουσα συνεχίζει να χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα για σημαντικές τελετές του πανεπιστημίου, όπως η υποστήριξη διδακτορικών διατριβών από υποψήφιους διδάκτορες, διατηρώντας τη σύνδεση της ιστορικής κληρονομιάς με τη σύγχρονη ακαδημαϊκή ζωή.

Οι μαθητές & μαθήτριες ενημερώθηκαν επίσης για την πρώτη γυναίκα φοιτήτρια του

πανεπιστημίου, τη Ντομιτίλα ντε Καρβάλιο (Domitila de Carvalho, 1871–1966), η οποία εισήχθη το 1891 και σπούδασε Μαθηματικά, Φιλοσοφία και Ιατρική. Η παρουσία της θεωρείται ορόσημο στην πορεία των γυναικών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Πορτογαλία. Παράλληλα, συζητήθηκε και η περίπτωση της Ιωάννας Στεφανόπολι, της πρώτης γυναίκας στην Ελλάδα που έγινε δεκτή στο Πανεπιστήμιο Αθηνών το 1890 και ολοκλήρωσε τις σπουδές της στο Μαθηματικό Τμήμα.

Το ενδιαφέρον των μαθητών & μαθητριών εντάθηκε όταν αναφέρθηκε ιστορικό περιστατικό κατά το οποίο μια γυναίκα μεταμφιέστηκε σε άντρα για να σπουδάσει στο πανεπιστήμιο, αλλά αποκαλύφθηκε από τον αδερφό της.

Στη συνέχεια επισκεφτήκαμε τα παλιά πανεπιστημιακά κρατητήρια, όπου στο παρελθόν κλείνονταν φοιτητές – αγόρια πλούσιων οικογενειών όταν δεν επέστρεφαν εγκαίρως στους κοιτώνες. Η πρακτική αυτή είχε σκοπό να αποφευχθεί η δημόσια έκθεση των φοιτητών ως ταραχοποιών, προστατεύοντας το κύρος το δικό τους & του Πανεπιστημίου.

Η περιήγηση συνεχίστηκε στη **Βιβλιοθήκη Joanina**, ένα εμβληματικό μνημείο του 18ου αιώνα, που φιλοξενεί σπάνια βιβλία και θεωρείται μία από τις πιο όμορφες βιβλιοθήκες στον κόσμο. Εντυπωσιάστηκα από την διακόσμηση, την αρχιτεκτονική και την πρακτική λειτουργία της. Μάθαμε ότι δεν χρησιμοποιούνταν καθόλου φώτα ή κεριά, αλλά μόνο φυσικός φωτισμός, ώστε να προστατεύονται τα πολύτιμα βιβλία από τη φθορά. Με έκπληξη ενημερώθηκα επίσης ότι στον χώρο της βιβλιοθήκης φιλοξενούνται ακόμη και σήμερα νυχτερίδες, οι οποίες τρέφονται με βιβλιοφάγα έντομα όπως τα ψαράκια και οι προνύμφες σκαθαριών, προστατεύοντας έτσι με φυσικό τρόπο τα πολύτιμα βιβλία από καταστροφή.

Στο **Παρεκκλήσι του Αγίου Μιχαήλ**, οι μαθητές & μαθήτριες θαύμασαν και φωτογράφισαν το επιβλητικό εκκλησιαστικό όργανο, το οποίο, αν και θεωρείται υπερβολικά μεγάλο για τον χώρο, μεταφέρθηκε εκεί για τελετουργικούς και συμβολικούς λόγους. Πρόκειται για δωρεά του βασιλιά Ιωάννη Ε' της Πορτογαλίας, κατασκευασμένο το 1733 από τον μοναχό Μανουέλ Γκόμες, και διαθέτει περίπου 2.000 σωλήνες. Παρά το μέγεθός του, το όργανο παραμένει εν μέρει λειτουργικό και χρησιμοποιείται σε ειδικές περιστάσεις. Ιδιαίτερη εντύπωση προκάλεσε η διακόσμησή του, η οποία περιλαμβάνει κινέζικα μοτίβα – παρόμοια με εκείνα που συναντά κανείς στη Μπαρόκ Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου – κάτι που παρατηρήθηκε και σχολιάστηκε από τους μαθητές, οι οποίοι στάθηκαν στην αισθητική του αρμονία.

Εξίσου εντυπωσιακή εμπειρία αποτέλεσε η ζωντανή παρακολούθηση της διαδικασίας συντήρησης ενός μεγάλου ξύλινου αγάλματος της Παναγίας, έργου εντυπωσιακής τέχνης και συμβολισμού. Η συντήρηση γινόταν επιτόπου από ομάδα γυναικών συντηρητριών, οι οποίες εργάζονταν με ακρίβεια και σεβασμό στο έργο τέχνης. Η παρουσία και ο ενεργός ρόλος τους

σχολιάστηκαν θετικά από τους μαθητές & μαθήτριες, αναδεικνύοντας τη σημαντική συμβολή των γυναικών στον χώρο της τέχνης, της επιστήμης της συντήρησης και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στη συνέχεια, περπατήσαμε στη μεσαιωνική πόλη, παρατηρώντας την αρχιτεκτονική των σπιτιών διαφόρων κοινωνικών τάξεων – ευγενών, εμπόρων, φτωχών – και η ομάδα ανέλυσε πώς η κοινωνική θέση αντικατοπτρίζεται στο δομημένο περιβάλλον. Η ημέρα έκλεισε με συζητήσεις για τη σημασία της ισότητας στην εκπαίδευση και τη δημόσια ζωή, με την ομάδα να αναστοχάζεται την πορεία που ξεκίνησαν οι δύο πρωτοπόρες γυναίκες στην Πορτογαλία και στην Ελλάδα, οι οποίες πριν από πάνω από έναν αιώνα τόλμησαν να ανοίξουν τον δρόμο για τις γυναίκες στην ανώτατη εκπαίδευση των δύο χωρών.

Ημέρα 6^η - (4/4/2025)

Την Παρασκευή 4 Απριλίου, η ομάδα μας επισκέφθηκε τη **Δημόσια Βιβλιοθήκη Almeida Garrett**, η οποία βρίσκεται στον καταπράσινο χώρο του **Crystal Palace** στο Πόρτο. Κατά την άφιξή μας, έγινε ξενάγηση στους χώρους της βιβλιοθήκης και ενημερωθήκαμε για τους στόχους και τις λειτουργίες της, με ιδιαίτερη έμφαση στη σημασία της πρόσβασης όλων στη γνώση και την ανάγνωση.

Στη συνέχεια, μεταφερθήκαμε σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο που είχε κρατηθεί για τις ανάγκες της ομάδας μας, όπου πραγματοποιήθηκαν βιωματικές και ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες, εμπνευσμένες από τη θεματική του προγράμματος.

Η πρώτη δραστηριότητα αφορούσε τη γλώσσα και την επίδρασή της στις αντιλήψεις για το φύλο. Οι μαθητές και οι μαθήτριες ανέλυσαν λέξεις και φράσεις και συζήτησαν πώς αυτές αντικατοπτρίζουν ή ενισχύουν στερεότυπα σχετικά με τους κοινωνικούς ρόλους των φύλων. Η εμπειρία ενθάρρυνε τη γλωσσική ευαισθητοποίηση και τον κριτικό στοχασμό.

Στη συνέχεια, κάθε μαθητής/τρια επέλεξε ένα βιβλίο από τη συλλογή της βιβλιοθήκης — κυρίως στην αγγλική γλώσσα — και μελέτησε τον τίτλο, την περίληψη και τον συγγραφέα, με τη βοήθεια του Google Lens όπου χρειαζόταν. Κατέγραψαν προσωπικές σκέψεις για το πώς παρουσιάζεται η γυναίκα ή η έννοια του φύλου στο βιβλίο και ανάρτησαν τις παρατηρήσεις τους στην ψηφιακή πλατφόρμα Padlet, δημιουργώντας ένα κοινό αποθετήριο ιδεών.

Ακολούθησε ατομική δραστηριότητα στοχασμού με τίτλο "Γράμμα στον μελλοντικό μου εαυτό", όπου κατέγραψαν πώς οραματίζονται τη μελλοντική τους ζωή, την κοινωνία και την καθημερινότητα των παιδιών τους — με βάση τις αλλαγές που θα ήθελαν να δουν στον τομέα της ισότητας των φύλων. Ταυτόχρονα, δεσμεύτηκαν σε μικρές αλλά σημαντικές πράξεις για

ένα πιο ισότιμο μέλλον.

Η ημέρα ολοκληρώθηκε με τον σχεδιασμό ενός ομαδικού σχεδίου δράσης για την προώθηση της ισότητας των φύλων στο σχολείο. Ακολούθησε συζήτηση, ανταλλαγή απόψεων, απαντήθηκαν απορίες και ενισχύθηκε η συνεργατικότητα και η αίσθηση του κοινού στόχου.

Τέλος, πραγματοποιήσαμε έναν χαλαρό περίπατο στην παραποτάμια περιοχή της Ribeira, όπου οι μαθητές & μαθήτριες είχαν την ευκαιρία να ξεκουραστούν, να μοιραστούν εμπειρίες και να απολαύσουν το μαγευτικό τοπίο του ποταμού Δούρο. Φτάνοντας ξανά μέχρι τη γέφυρα, αγνάντευαν το παραμυθένιο Πόρτο και φωτογράφισαν τις πολύτιμες στιγμές που έζησαν χάρη στο πρόγραμμα Erasmus+.

Ημέρα 7^η - (5/4/2025)

Την τελευταία ημέρα, οι μαθητές και οι μαθήτριες επισκέφθηκαν το **εντυπωσιακό συγκρότημα WOW (World of Wine) στη Vila Nova de Gaia**, συμμετέχοντας σε **εκπαιδευτικές ξεναγήσεις στα μουσεία "The Chocolate Story" και "Planet Cork"**. Η επίσκεψη προσέφερε μοναδική ευκαιρία για σύνδεση με τη θεματική του φύλου και της εργασίας σε παραδοσιακούς και σύγχρονους παραγωγικούς τομείς.

Στο **"The Chocolate Story"**, γνώρισαν την ιστορία του κακάο, την προέλευσή του και τη διαδικασία καλλιέργειας, διαλογής και μεταποίησής του. Είχαν τη δυνατότητα να μάθουν για την ιστορία της σοκολάτας, δοκιμάζοντας το ρόφημα που ετοιμάζαν οι Αζτέκοι, με το οποίο ερχόταν σε επαφή με τους θεούς, να μυρίσουν ποικιλίες κακάο από διάφορες χώρες, να παρατηρήσουν τη μετατροπή του σε σοκολάτα και να δοκιμάσουν σοκολάτες με διαφορετικά ποσοστά κακάου. Αν και δεν υπήρξαν συγκεκριμένες αναφορές στον ρόλο των γυναικών στον κόσμο της σοκολάτας, η επίσκεψη προκάλεσε σκέψη γύρω από το ποιο έχουν ορατό ρόλο σε τέτοιες βιομηχανίες.

Στο **"Planet Cork"**, έγινε αναφορά στο πώς η φύση της εργασίας στη βιομηχανία φελλού επηρέασε τη συμμετοχή των φύλων. Οι γυναίκες δεν συμμετείχαν σε βαριές εργασίες παραγωγής λόγω των φυσικών απαιτήσεων του επαγγέλματος και της εξειδίκευσης που απαιτούσε. Η εργασία αυτή, συχνά, περνούσε από γενιά σε γενιά μέσα στην οικογένεια, λόγω της εξειδίκευσης που χρειαζόταν. Ωστόσο, λίγες γυναίκες εργάζονταν ως "cork choosers", υπεύθυνες για την επιλογή των καλύτερων φελλών, ιδιαίτερα για την εμφιάλωση των περίφημων κρασιών του Πόρτο. Το γεγονός αυτό προκάλεσε προβληματισμό γύρω από την παραδοσιακή κατανομή των ρόλων βάσει φύλου και την αξία των "αθέατων" ρόλων των γυναικών. Εντύπωση προκάλεσε επίσης το γεγονός ότι η βιομηχανία φελλού αποτελεί την μεγαλύτερη βιομηχανία στην Πορτογαλία και μετά είναι η βιομηχανία παραγωγής κρασιού. Οι

μαθητές & μαθήτριες είδαν εφαρμογές του φελλού σε τομείς όπως η μόδα, η αρχιτεκτονική, η αεροναυπηγική και η αυτοκινητοβιομηχανία, κατανοώντας πόσο σημαντικό είναι να παράγεις ενώ ταυτόχρονα προστατεύεις το περιβάλλον. Επίσης, ενημερώθηκαν για το οικολογικό όφελος του φελλού και τη σημασία του στην προστασία του περιβάλλοντος, καθώς ο φελλός προέρχεται από το δέντρο της φελλοφόρου βελανιδιάς, το οποίο αναπτύσσεται σε μεσογειακό κλίμα και συμβάλλει στην προστασία του οικοσυστήματος.

Μετά την επίσκεψη, πραγματοποιήθηκε **γρήγορος περίπατος στη Gaia**, κατά τον οποίο οι μαθητές & μαθήτριες συζήτησαν και συνέδεσαν τις εμπειρίες τους με τις θεματικές του προγράμματος, ανταλλάσσοντας σκέψεις και εντυπώσεις. Η μέρα ολοκληρώθηκε με διαδρομή με τελεφερίκ, από όπου απόλαυσαν πανοραμική θέα του ποταμού Δούρο και της πόλης. Στη συνέχεια, επέστρεψαν στο ξενοδοχείο για να παραλάβουν τα πράγματά τους και αναχώρησαν για το αεροδρόμιο, γεμάτοι εμπειρίες, εικόνες και νέους προβληματισμούς γύρω από την ισότητα, την παράδοση και τον πολιτισμό.

Ημέρα 8^η - (6/4/2025)

Η πτήση μας ήταν από Πόρτο προς Γενεύη και από εκεί προς Ηράκλειο. Στη διάρκεια της νύχτας, παραμείναμε στο αεροδρόμιο της Γενεύης και αναχωρήσαμε νωρίς το πρωί, φτάνοντας στο Ηράκλειο στις 11:30 π.μ. Ακολούθησε μεταφορά με λεωφορείο προς το Ρέθυμνο.

Αξιολόγηση – Αντίκτυπος – Διάχυση – Επόμενα Βήματα

Το πρόγραμμα πέτυχε τους στόχους του, καθώς οι μαθητές & μαθήτριες ανέπτυξαν κριτική σκέψη σχετικά με τις διακρίσεις φύλου, βελτίωσαν τη διαπολιτισμική τους συνείδηση και ενίσχυσαν την ψηφιακή τους παιδεία μέσω εργαλείων όπως τα Google Lens, Google Maps, Padlet και Canva. Η χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς και οι περιπατητικές διαδρομές συνέβαλαν στην ανάπτυξη της αυτονομίας και της προσαρμοστικότητας τους σε νέα περιβάλλοντα.

Η εμπειρία της κινητικότητας Erasmus+ άφησε ουσιαστικό αποτύπωμα στους συμμετέχοντες, τόσο σε επίπεδο γνώσεων και στάσεων όσο και σε επίπεδο κοινωνικών και ψηφιακών δεξιοτήτων. Οι μαθητές & μαθήτριες ανέπτυξαν ενσυναίσθηση, αυτοπεποίθηση και κριτική σκέψη γύρω από τα ζητήματα της ισότητας των φύλων και των έμφυλων στερεοτύπων, ενώ ταυτόχρονα βελτίωσαν την ικανότητά τους να λειτουργούν συνεργατικά σε διαπολιτισμικά περιβάλλοντα.

Κατά τη διάρκεια της κινητικότητας, στη Δημόσια Βιβλιοθήκη Almeida Garrett, οι μαθητές & μαθήτριες συμμετείχαν σε οργανωμένο εργαστήριο αναστοχασμού. Μέσα από ομαδικές και ατομικές δραστηριότητες, όπως η ανάλυση γλωσσικών εκφράσεων, η διερεύνηση της έμφυλης απεικόνισης σε βιβλία, καθώς και η συγγραφή «γράμματος στον μελλοντικό εαυτό», οι συμμετέχοντες αποτύπωσαν όσα έμαθαν και πώς άλλαξε η οπτική τους για τις έμφυλες διακρίσεις. Παράλληλα, κατέθεσαν ιδέες για τη βελτίωση του σχολικού περιβάλλοντος και την προώθηση της ισότητας.

Αξιοποιώντας ψηφιακά εργαλεία, δημιούργησαν ένα Padlet αξιολόγησης και αναστοχασμού, στο οποίο ανάρτησαν τις σκέψεις και τις εμπειρίες τους. Το ψηφιακό αυτό αρχείο θα ενσωματωθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου, προκειμένου να είναι διαθέσιμο σε όλη τη σχολική κοινότητα, συμβάλλοντας έτσι στη διάχυση των αποτελεσμάτων του προγράμματος.

Οι μαθητές & μαθήτριες κατέγραψαν τα συναισθήματα, τις εμπειρίες και τις γνώσεις που αποκόμισαν μέσα από την κινητικότητα. Παρακάτω παρουσιάζονται ενδεικτικά αποσπάσματα που αποτυπώνουν τον εκπαιδευτικό και διαπροσωπικό αντίκτυπο του προγράμματος:

- «Μέσα από το πρόγραμμα Erasmus+ με θέμα τη διάκριση φύλου, κατάλαβα πόσο συχνές είναι οι διακρίσεις στην καθημερινότητά μας... Το πρόγραμμα με βοήθησε να σπάσω στερεότυπα και να κατανοήσω καλύτερα την αξία της ισότητας και του σεβασμού...»
- «Στο ταξίδι Erasmus+ στην Πορτογαλία με θέμα τις έμφυλες διακρίσεις, αποκόμισα πολύτιμες εμπειρίες και γνώσεις. Μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες και συζητήσεις, ανέπτυξα ενσυναίσθηση και κατανόηση...»
- «Έμαθα να συνεργάζομαι μέσα από βιωματικά παιχνίδια με ανθρώπους διαφορετικής κουλτούρας... Κατανόησα καλύτερα τις έμφυλες διακρίσεις και θα προσπαθήσω να ξεπεράσω τα στερεότυπα στην καθημερινότητά μου...»
- «Μέσα από το πρόγραμμα Erasmus+ είχα την ευκαιρία να δω και να ζήσω μια διαφορετική κουλτούρα και να μάθω πράγματα για το παρελθόν της Πορτογαλίας και τον ρόλο της γυναίκας στο πέρασμα των χρόνων...»

Η αποτύπωση των εμπειριών αυτών θα αποτελέσει υλικό αναφοράς για μελλοντικές δράσεις στο σχολείο και θα παρουσιαστεί στην ευρύτερη κοινότητα μέσω της σχολικής ιστοσελίδας και πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Επόμενα βήματα:

- Υλοποίηση σειράς στοχευμένων δράσεων διάχυσης των αποτελεσμάτων του προγράμματος σε διαφορετικά χρονικά στάδια, με παρουσιάσεις σε μαθητές, -τριες, εκπαιδευτικούς και γονείς, καθώς και σε εκδηλώσεις της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και της Περιφέρειας. Το υλικό θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου, θα σταλεί σε τοπικά και εθνικά μέσα ενημέρωσης και θα κοινοποιηθεί σε φορείς και οργανισμούς με σχετική θεματική, με στόχο την ευρύτερη κοινωνική ευαισθητοποίηση.
- Ανάπτυξη σχολικών πρωτοβουλιών που ενισχύουν τη συμμετοχή, την υπευθυνότητα και τη φωνή των μαθητών ως ενεργών πολιτών.
- Διερεύνηση δυνατοτήτων για συμμετοχή σε νέα ευρωπαϊκά προγράμματα Erasmus+, με συνέχεια και εξέλιξη της θεματικής.

Η παρούσα απολογιστική έκθεση αφορά την υλοποίηση της πρώτης μαθητικής κινητικότητας στην Πορτογαλία, στο πλαίσιο του εγκεκριμένου σχεδίου Erasmus+ με θέμα "Εντοπισμός και διαχείριση έμφυλων διακρίσεων εντός της σχολικής μας κοινότητας: Ανάλυση, Προκλήσεις και Προοπτικές για Ισότητα". Το πρόγραμμα συνεχίζεται με μία ακόμη μαθητική κινητικότητα και τρία σεμινάρια επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, με στόχο τη συνολική προώθηση της ισότητας και της συμπερίληψης στη σχολική μας κοινότητα.

Ρουμανία

Απολογιστική έκθεση επίσκεψης μαθητών/τριών

ID: 231856-MOBGRP-00002

Τόπος: Bucharest (Ρουμανία)

Ημερομηνίες Κινητικότητας: 04/12/2025 έως 11/12/2025

Ημερομηνίες Προγράμματος: 05/12/2025 έως 10/12/2025

Συμμετέχοντες μαθητές: Δημητροπούλου Βασιλεία, Νικηφόρου Μαρία, Δαβαρία Σοφία-Ηλιάννα, Πετρακάκη Μαρία, Σπυράκη Ελπίδα, Νικάκη Ελπίδα, Παπαδάκης Στέφανος, Δασκαλάκης Γεώργιος, Ρεντινόπουλος Θωμάς, Ναζεράϊ Μόνικα, Λούκα Οργκέλ, Ανδρονικίδου Κωνσταντίνα, Λεγκεγκάϊ Ιούστιαν.

Συνοδοί εκπαιδευτικοί: ΜΠΡΟΚΟΥ ΜΑΡΙΑ, ΠΙΤΣΙΛΑΔΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, ΤΡΙΠΟΛΙΤΑΚΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

Ημέρα 1^η - (04/12/2025): Αναχώρηση από την Κρήτη- Άφιξη στο Βουκουρέστι

Η ομάδα μας, αποτελούμενη από 13 μαθητές και 3 συνοδούς εκπαιδευτικούς, αναχώρησε από το Ρέθυμνο για το Ηράκλειο στις 2μ.μ. και αφίχθη στο Βουκουρέστι μέσω ανταπόκρισης από Αθήνα αργά το βράδυ λόγω καθυστερήσεων στις πτήσεις, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+, με τίτλο: «Εντοπισμός και διαχείριση έμφυλων διακρίσεων εντός της σχολικής μας κοινότητας: Ανάλυση, Προκλήσεις και Προοπτικές για Ισότητα» και κωδικό 2024-1-EL01-KA122-SCH-000231856. Οι μαθητές τακτοποιήθηκαν στα δωμάτιά τους, έφαγαν κάποια σνακ, γιατί δεν υπήρχε δυνατότητα παραγγελίας φαγητού και αναπαύτηκαν.

Ημέρα 2^η – (05/12/2025): 1η δραστηριότητα- Επίσκεψη στο Εθνικό Κολλέγιο *Iulia Hasdeu*

Το πρωί επισκεφθήκαμε το σχολείο υποδοχής **Εθνικό Κολλέγιο *Iulia Hasdeu*** (E10078517), όπου μαθητές και εκπαιδευτικοί μας επεφύλαξαν ιδιαίτερα θερμή υποδοχή. Οι μαθητές και οι μαθήτρες μας, παρουσίασαν δύο εργασίες: η πρώτη αφορούσε το θεσμό της προίκας (ιστορική εξέλιξη- στιγματισμός- σύγχρονη πραγματικότητα). Η δεύτερη παρουσίαση ήταν

σχετική με την πολιτική θέση της γυναίκας στην Ελλάδα και με την ενεργό δράση των γυναικών στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι παρουσιάσεις κίνησαν το ενδιαφέρον τόσο των μαθητών/ μαθητριών όσο και των εκπαιδευτικών του ρουμάνικου σχολείου.

Στη συνέχεια, μια ομάδα μαθητών/ μαθητριών του ρουμάνικου σχολείου έκαναν μια εξαιρετική παρουσίαση του σχολείου τους και της χώρας τους (αξιοθέατα- ήθη και έθιμα της Ρουμανίας). Αυτή η παρουσίαση μας έδωσε την ευκαιρία να γνωρίσουμε το σχολείο που μας φιλοξένησε και την χώρα που επισκεφθήκαμε. Επίσης, πραγματοποιήθηκε συνεργατική εργασία μεταξύ των μαθητών των δύο σχολείων την οποία είχαν προετοιμάσει οι εκπαιδευτικοί του ρουμάνικου σχολείου. Η δράση αφορούσε τη δημιουργία μιας φανταστικής χώρας. Οι μαθητές συνεργάστηκαν με ομαδικό πνεύμα και ενθουσιασμό. Κατά τη διάρκεια των δράσεων των μαθητών πραγματοποιήθηκε περιήγηση των εκπαιδευτικών στους χώρους του σχολείου, με ξεναγούς τις καθηγήτριες που συνεργαστήκαμε. και τους μαθητές & μαθήτριες του σχολείου υποδοχής. Κατά την ξενάγησή μας, οι εκπαιδευτικοί μας εξήγησαν ότι το σχολείο λειτουργεί και σαν οικοτροφείο. Αφού ολοκληρώθηκαν όλες οι δράσεις από τις μικτές ομάδες αγοριών – κοριτσιών Ελλάδας – Ρουμανίας και παρουσιάστηκαν οι «χώρες» που δημιουργήθηκαν, δόθηκαν πιστοποιήσεις συμμετοχής στους μαθητές και των δύο σχολείων και βγάλαμε αναμνηστικές φωτογραφίες.

Αργά το απόγευμα αναχωρήσαμε με μετρό και λεωφορείο για το κατάλυμά μας. Εκεί οι μαθητές και οι μαθήτριες με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών ετοίμασαν φαγητό. Αφού γευματίσαμε όλοι μαζί, συζητήσαμε για την εμπειρία εκείνης της ημέρας, για το πρόγραμμα της επόμενης μέρας και αναπαυτήκαμε.

Να σημειωθεί ότι τις εντυπώσεις και τις εμπειρίες κάθε μέρας ανέλαβε να τις καταγράφει κάποιος μαθητής σε ένα σημειωματάριο.

Ημέρα 3^η (6/12/2025): 2η δραστηριότητα- Ξενάγηση στην παλιά πόλη του Βουκουρεστίου- Κοινοβούλιο- Χριστουγεννιάτικη αγορά

Η ημέρα ήταν αφιερωμένη στην **ξενάγηση στην παλιά πόλη του Βουκουρεστίου**. Οι μαθητές και οι μαθήτριες χρησιμοποίησαν Google Maps για να εντοπίζουν τα σημεία που θέλαμε να επισκεφτούμε και εξοικειώθηκαν στο να ακολουθούν τις διαδρομές μέσα στην πόλη και στον προσανατολισμό, ασκώντας παράλληλα και ψηφιακές δεξιότητες.

Αφού περπατήσαμε στην παλιά πόλη, καθίσαμε για φαγητό σε ένα παραδοσιακό εστιατοριο και γευτήκαμε παραδοσιακά ρουμάνικα πιάτα. Στη συνέχεια περπατήσαμε μέχρι τη

Χριστουγεννιάτικη αγορά όπου και απολαύσαμε ζεστά ροφήματα και παραδοσιακές λιχουδιές. Σειρά είχε το Κοινοβούλιο, στην αίθουσα αναμονής του οποίου φιλοξενείται έκθεση ζωγραφικής με πίνακες αφιερωμένους στη γυναίκα. Εκεί οι μαθητές και οι μαθήτριες όση ώρα περιμέναμε για την είσοδό μας στο κεντρικό χώρο, περιηγήθηκαν στον χώρο.

Μετά τη σύντομη ξενάγησή μας στο **κοινοβούλιο**, το οποίο μας εντυπωσίασε με τον πλούτο του, τη μεγαλοπρέπεια και την επιβλητικότητά του, περπατήσαμε μέχρι τον Εθνικό Καθεδρικό Ναό της Ρουμανίας (*Catedrala Mântuirii Neamului*), του οποίου το εσωτερικό δεν καταφέραμε να προσεγγίσουμε διότι ακόμα εκτελούνται έργα για την αποπεράτωση του ναού. Επιστρέψαμε στο κατάλυμα με την αστική συγκοινωνία. Εκεί μαθητές και μαθήτριες συνεργάστηκαν για να μαγειρέψουν καταρρίπτοντας έμπρακτα τις έμφυλες διακρίσεις. Αναντίρρητα τα αγόρια τόσο στη μαγειρική όσο και στην καθαριότητα της κουζίνας.

Ημέρα 4^η (07/12/2025): 3η δραστηριότητα- Παλάτι Μογκοσόαια, Λίμνη - Μουσείο και ελεύθερος χρόνος

Την ημέρα αυτή αρχικά επισκεφθήκαμε με το αστικό λεωφορείο το **Παλάτι Μογκοσόαια**, το οποίο είναι ένα ιστορικό κτιριακό συγκρότημα που βρίσκεται περίπου 10-15 χιλιόμετρα βορειοδυτικά του Βουκουρεστίου.

Το Κύριο Ανάκτορο **στεγάζει** το Μουσείο Τέχνης Μπρινκοβεάνου. Τη σημαντικότερη αποκατάσταση του παλατιού, το οποίο χρονολογείται από το 1680, πραγματοποίησε η πριγκίπισσα Μάρθα Μπιμπέσκου στις αρχές του 20ού αιώνα. Η Μάρθα ήταν μια πλούσια αριστοκράτισσα και ταλαντούχα συγγραφέας η οποία έλαβε ως δώρο το παλάτι Μογκοσόαια από τον περιπετειώδη σύζυγό της, πρίγκιπα Τζορτζ Βαλεντίν Μπιμπέσκου. Οι εκτεταμένες εργασίες ανακαίνισης ξεκίνησαν πριν από τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο και τελείωσαν μόλις το 1935, καθιστώντας την έπαυλη μια από τις πιο μοντέρνες αριστοκρατικές κατοικίες.

Πιστή στα αρχικά σχέδια του παλατιού και επενδύοντας στη σημασία των προγόνων της, η Μάρθα Μπιμπέσκου μετέτρεψε το ερείπιο σε πραγματικό έργο τέχνης σε στυλ Brancovenesque, του οποίου το αρχιτεκτονικό θέμα αναπτύχθηκε πριν από αιώνες από τον πρίγκιπα Constantin Brancoveanu.

Κατά την ξενάγησή μας στον χώρο σταθήκαμε ιδιαίτερα στην αίθουσα που είναι αφιερωμένη στη Marthe Bibesco (1886-1973) η οποία είναι γνωστή στη Ρουμανία ως συγγραφέας, κοσμική, με αξιόλογο για το λογοτεχνικό της έργο και την κοινωνική της συμμετοχή σε πολιτικούς κύκλους.

Επειδή δεν είχαμε ξεναγό, την ξενάγηση ανέλαβαν οι μαθητές και οι μαθήτριες οι οποίοι αναζητούσαν πληροφορίες για τα εκθέματα μέσω της εφαρμογής google lens και τις

παρουσίαζαν στην υπόλοιπη ομάδα.

Το Παλάτι Μογκοσόαια, ένα ιστορικό ορόσημο της Ρουμανίας, παρουσιάζει γυναίκες σε διάφορα πλαίσια μέσα από ιστορικές αναπαραστάσεις, συχνά επιδεικνύοντας την παραδοσιακή ρουμανική ενδυμασία ή κομψά φορέματα, καθιστώντας το ένα δημοφιλές σκηνικό για πολιτιστικές εκδηλώσεις, φωτογραφία και τουρισμό. Παρατηρήσαμε ότι σε ιστορικές αναπαραστάσεις οι γυναίκες συμμετέχουν σε θεματικές εκδηλώσεις, ντυμένες με κοστούμια εποχής, για να ζωντανέψουν την πλούσια ιστορία του παλατιού. Επίσης, σε σύγχρονες πολιτιστικές εκδηλώσεις το παλάτι φιλοξενεί χορούς, γάμους και φεστιβάλ, προσελκύοντας κομψά ντυμένες γυναίκες, όπως φαίνεται σε πολλές φωτογραφίες εκδηλώσεων. Το παλάτι στεγάζει παράλληλα έργα τέχνης και οι γυναίκες θεωρούνται θέματα σε πίνακες ζωγραφικής ή ως συμμετέχουσες σε πολιτιστικές εκδηλώσεις. Στην ουσία, οι γυναίκες αλληλεπιδρούν με το Παλάτι Μογκοσόαια ως συμμετοχοί στη συνεχιζόμενη πολιτιστική του ζωή και ως επισκέπτες που εκτιμούν την ομορφιά του και ως θέματα σε καλλιτεχνικές αναπαραστάσεις, προσθέτοντας ένα ζωντανό ανθρώπινο στοιχείο στο ιστορικό περιβάλλον.

Μετά την ξενάγηση περπατήσαμε στο πάρκο και γύρω από τη **λίμνη** απολαμβάνοντας τη γαλήνη και την ομορφιά του υπέροχου τοπίου. Θαυμάσαμε το μοναδικό στυλ του Μπρινκοβένσκ, τραβώντας φωτογραφίες στις όμορφες αυλές και στο γύρω πάρκο.

Έπειτα επισκεφθήκαμε το Εθνικό **Μουσείο** Ιστορίας της Ρουμανίας στο Βουκουρέστι ([Muzeul National de Istorie a României](#)) στο οποίο εκτίθενται αντικείμενα που αφορούν την ιστορία της χώρας, συμπεριλαμβανομένων πτυχών της ζωής των γυναικών, όπως η προίκα και τα δικαιώματά τους (κυρίως τον 18ο-19ο αιώνα), ενώ φιλοξενεί και περιοδικές εκθέσεις για διάφορα ιστορικά θέματα, όπως το Οχυρό Ρούπελ. Αν και δεν υπάρχει μια αποκλειστική έκθεση μόνο για τις γυναίκες, η γενική έκθεση της ιστορίας καλύπτει και την κοινωνική ιστορία όπου εμφανίζονται οι ρόλοι και η θέση τους.

Μετά την επίσκεψή μας στο Μουσείο είχαμε στη διάθεσή μας ελεύθερο χρόνο για περίπατο και για καφέ στο κέντρο της πόλης.

Όταν επιστρέψαμε στο κατάλυμα μαθητές και μαθήτριες συνεργάστηκαν για να τακτοποιηθεί και να καθαριστεί ο χώρος. Έγινε κατανομή εργασιών σε ομάδες και η μία ομάδα ανέλαβε τον επάνω όροφο και η άλλη τον κάτω. Όλοι μαζί ετοιμάσαμε δείπνο και αναπαυτήκαμε.

Ημέρα 5^η (08/12/2025): 4η δραστηριότητα - Εκπαιδευτική επίσκεψη στο Ελληνικό Σχολείο στο Βουκουρέστι και στην Ελληνική Πρεσβεία

Τη μέρα αυτή του ταξιδιού μας κάναμε μια σύντομη επίσκεψη στο **Ελληνικό σχολείο του**

Βουκουρεστίου. Το Ελληνικό Σχολείο «Αθηνά» είναι το μοναδικό σχολείο στην Ρουμανία που έχει πιστοποιηθεί για τη χρήση του Ελληνικού εθνικού εκπαιδευτικού προγράμματος, δίνοντας ιδιαίτερη βάση στις ελληνικές αξίες, τον πολιτισμό και τις παραδόσεις.

Επόμενος σταθμός μας ήταν η **Πρεσβεία της Ελλάδας στο Βουκουρέστι**. Εκεί η πρέσβης, κα Γραμματίκα Ευαγγελία απάντησε στις ερωτήσεις των μαθητών σχετικά με την επαγγελματική της σταδιοδρομία. Συγκεκριμένα οι ερωτήσεις των μαθητών επικεντρώθηκαν στις δυσκολίες που αντιμετωπίζει μια γυναίκα που επιλέγει να ακολουθήσει διπλωματική καριέρα (δημιουργία οικογένειας, μετακινήσεις, σπουδές, προκλήσεις και δύσκολες στιγμές στην επαγγελματική της σταδιοδρομία). Επίσης, ο κος Νικόλαος Βλαχάκης (Γενικός Σύμβουλος Επικοινωνίας Α΄) ενημέρωσε τους μαθητές/ μαθήτριες για το Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα (2024-2027) το οποίο προωθείται από το Υπουργείο Εξωτερικών. Στη συζήτηση συμμετείχαν ο κος Κωνσταντίνος Δίκaros (Σύμβουλος Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων) και ο πρόξενος της Ελλάδας στο Βουκουρέστι, κος Ευθύμιος Φωκάς. Η συζήτηση ήταν εποικοδομητική τόσο για τους μαθητές/ -τριες όσο και για τις εκπαιδευτικούς. Οι μαθητές /-τριες , οι περισσότεροι από τους οποίους ταξίδευαν πρώτη φορά στο εξωτερικό ενημερώθηκαν για τη λειτουργία της πρεσβείας και τις ευρύτερες αρμοδιότητές της. Οι πληροφορίες που δόθηκαν από την ίδια την πρέσβη, αλλά και από τους συνεργάτες της διαφώτισαν τους μαθητές/ -τριες οι οποίοι κατά την αναχώρησή τους ευχαρίστησαν θερμά την πρέσβη.

Επιστρέψαμε στο κατάλυμα και προετοιμάστηκε δείπνο για να υποδεχτούμε τις καθηγήτριες με τις οποίες συνεργαστήκαμε στο σχολείο και μια ομάδα μαθητών. Η συνάντηση αυτή ενίσχυσε τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των δύο σχολείων. Οι εκπαιδευτικοί γνωρίστηκαν καλύτερα μεταξύ τους και αντάλλαξαν απόψεις σχετικά με τις έμφυλες διακρίσεις. Επίσης, συζητήθηκαν διάφορα εκπαιδευτικά θέματα και έγινε ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τα εκπαιδευτικά συστήματα των δύο χωρών , Ελλάδα και Ρουμανίας. Παράλληλα οι μαθητές / -τριές μας αντάλλαξαν απόψεις, εξοικειώθηκαν στην χρήση της αγγλικής γλώσσας και απέκτησαν νέους φίλους/ -ες.

Ημέρα 6^η (09/12/2025): 5η δραστηριότητα- Εκπαιδευτική επίσκεψη στο Παλάτι Πέλες - Παλάτι Μπραβ - Μπρασόβ

Η ημέρα αυτή ήταν αποκλειστικά αφιερωμένη στην εκπαιδευτική επίσκεψη στο **παλάτι Πέλες και στο Μπρασόβ (Braşov)**. Το κάστρο Μπραβ αποφασίσαμε να μην το επισκεφτούμε γιατί ο χρόνος τελικά που είχαμε στη διάθεσή μας δεν επαρκούσε. Είχε αρκετή κίνηση στον δρόμο, η επισκεψιμότητα στο κάστρο Πέλες εκείνη τη μέρα ήταν μεγάλη και καθυστερήσαμε να μπορούμε, επομένως και ο οδηγός του mini bus μας ενημέρωσε ότι πρέπει να τροποποιήσουμε το πρόγραμμά μας για να μπορέσει να εκτελέσει όλα τα δρομολόγια εντός του εργασιακού του ωραρίου (συγκεκριμένες ώρες οδήγησης ημερησίως).

Ιδιαίτερη αναφορά στην ξενάγησή μας στο Παλάτι Πέλες έγινε στη βασίλισσα Ελισάβετ του Βηντ, σύζυγο του Καρόλο Α΄ της Ρουμανίας, ο οποίος κατασκεύασε και το παλάτι. Η Ελισάβετ προσπάθησε να ενθαρρύνει τις γυναίκες να συνεχίζουν τις σπουδές τους στην [τριτοβάθμια εκπαίδευση](#) και ίδρυσε συλλόγους αρωγής για την επίτευξη κοινωφελών σκοπών. Ήταν καλλιτεχνική φύση, αφού διακρινόταν για την έφεσή της στο [πιάνο](#), καθώς και σε άλλα [μουσικά όργανα](#), στο [τραγούδι](#), στη [ζωγραφική](#) και στη λογοτεχνία και ειδικότερα την [ποίηση](#), στη [λαογραφία](#) και στις [νουβέλες](#). Εκτός από τα πολυάριθμα πρωτότυπα έργα της διέδωσε σε λογοτεχνική μορφή πολλούς από τους θρύλους της ρουμανικής επαρχίας. Επειδή έφερε τον τίτλο της βασίλισσας, για να μπορέσει να συγγράφει χρησιμοποίησε το λογοτεχνικό [ψευδώνυμο](#) *Κάρμεν Σίλβα* για να γράψει διάφορα έργα σε πολλές γλώσσες, όπως στα [γερμανικά](#), τα [ρουμανικά](#), τα [γαλλικά](#) και τα [αγγλικά](#). Η επίσκεψη αυτή συνέβαλε ουσιαστικά στην κατανόηση των κοινωνικών και έμφυλων διαστάσεων της ιστορίας και της τέχνης, ενισχύοντας τον βασικό στόχο του προγράμματος: την αναγνώριση και ανάλυση των έμφυλων διακρίσεων μέσα από διαφορετικά πολιτισμικά και ιστορικά πρίσματα.

Αναχωρήσαμε από το Σινάι το μεσημέρι και με το mini bus φτάσαμε στο Brasov το οποίο ήταν πανέμορφα στολισμένο για τα Χριστούγεννα. Εκεί καθίσαμε για φαγητό, περπατήσαμε στα δρομάκια της πόλης και περιηγηθήκαμε στη χριστουγεννιάτικη αγορά.

Το Brasov είναι γνωστό και για την επαγγελματική γυναικεία ομάδα πετοσφαίρισης η οποία διαγωνίζεται στην Α1 κατηγορία της χώρας και σε ευρωπαϊκό επίπεδο παίρνει μέρος στο 2026 CEV Volleyball Challenge Cup. Μάλιστα στα τέλη Νοεμβρίου η ομάδα αυτή ήρθε στην Ελλάδα και έπαιξε με αντίπαλο τη γυναικεία ομάδα πετοσφαίρισης του Πανιωνίου στα πλαίσια του ευρωπαϊκού πρωταθλήματος. Οι μαθητές και οι μαθήτριες βρήκαν όλες αυτές τις πληροφορίες αναζητώντας στο διαδίκτυο πληροφορίες για γυναίκες από την πόλη αυτή που έχουν διακριθεί σε κάποιο τομέα.

Όταν επιστρέψαμε στο κατάλυμα μαθητές και μαθήτριες συνεργάστηκαν για να τακτοποιηθεί και να καθαριστεί ο χώρος. Έγινε κατανομή εργασιών σε ομάδες και η μία ομάδα ανέλαβε τον επάνω όροφο και η άλλη τον κάτω. Όλοι μαζί ετοιμάσαμε δείπνο και αναπαυτήκαμε.

Ημέρα 7η (10/12/2025):6η δραστηριότητα- Θερμά Σπα του Βουκουρεστίου- Δείπνο στο Caru cu Bere

Την τελευταία ημέρα σειρά είχε το Therme Bucuresti Spa το οποίο διαθέτει κοινόχρηστα αποδυτήρια και ντους με "genderless pathways" (διαδρομές χωρίς διαχωρισμό φύλου), κάτι που αποτελεί εξαιρετικό θέμα προς συζήτηση. Επίσης, επιλέχθηκε ο χώρος αυτός για να προβληματιστούν οι μαθητές αν ευεξία συχνά θεωρείται "πολυτέλεια" που απευθύνεται κυρίως

σε γυναίκες ή σε άτομα με υψηλό εισόδημα. Τέλος το *Therme* υλοποιεί προγράμματα κοινωνικής ευθύνης που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως case studies, για παράδειγμα η παροχή δωρεάν πρόσβασης σε πρόσφυγες από την Ουκρανία (κυρίως γυναίκες και παιδιά) ως μέσο ψυχολογικής αποκατάστασης και κοινωνικής ένταξης.

Οι θερμές πηγές στο Βουκουρέστι είναι ένα από τα μεγαλύτερα κέντρα ευεξίας στην Ευρώπη, με τα νερά να έχουν σταθερή θερμοκρασία στους 33°C κάθε εποχή. Στις εγκαταστάσεις υπάρχουν πισίνες, σάουνες και νεροτσουλήθρες αλλά και διάφορων ειδών θεραπείες και μασάζ. Η έκταση του είναι περίπου 30000 τετραγωνικά μέτρα και αντλεί τα νερά του από τις ιαματικές πηγές της περιοχής Balotesti. Με τους μαθητές/ -τριες συζητήσαμε και σχολιάσαμε πως η Therme Bucharest αποτελεί μια μεγάλη και επιτυχημένη επένδυση στον τομέα της ευεξίας σε μια χώρα όπως η Ρουμανία που προσφέρει ευνοϊκό φορολογικό περιβάλλον .

Η μέρα κύλησε ευχάριστα μέχρι το απόγευμα. Η εμπειρία των spa ήταν μοναδική για τα παιδιά. Επιστρέψαμε με τα μέσα αστικής συγκοινωνίας στο κατάλυμα. Εκεί αναπαυτήκαμε για λίγο όλοι. Αποφασίστηκε κατόπιν συζήτησης να μην δειπνήσουμε στο Caru du Bere, αλλά σε ένα κοντινό ιταλικό εστιατόριο, γιατί όλοι και όλες ήμασταν κουρασμένοι/-ες.

Επιστρέψαμε στο κατάλυμα μετά το δείπνο και πήγαμε για ύπνο.

Ημέρα 8η (11/12/2025): Αναχώρηση από το Βουκουρέστι και επιστροφή στην Κρήτη

Με σύμμαχό μας τον καλό καιρό αυτήν τη φορά αναχωρήσαμε με uber για το αεροδρόμιο. Πήραμε την πτήση για Αθήνα με μία μικρή καθυστέρηση και από την Αθήνα άμεσα έγινε η μετεπιβίβαση μας για Ηράκλειο. Φτάσαμε περίπου στις 2 το μεσημέρι και εκεί μας περίμενε mini bus το οποίο και μας μετέφερε στο Ρέθυμνο.

Αξιολόγηση – Αντίκτυπος

Το πρόγραμμα πέτυχε τους στόχους του, καθώς οι μαθητές και μαθήτριες ανέπτυξαν κριτική σκέψη σχετικά με τις διακρίσεις φύλου, βελτίωσαν τη διαπολιτισμική τους συνείδηση και ενίσχυσαν την ψηφιακή τους παιδεία μέσω εργαλείων όπως τα Google Lens, Google Maps. Η χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς και οι περιπατητικές διαδρομές συνέβαλαν στην ανάπτυξη της αυτονομίας και της προσαρμοστικότητας τους σε νέα περιβάλλοντα. Μάλιστα οι μαθητές εντυπωσιάστηκαν από το γεγονός ότι όσες φορές χρειάστηκε να μετακινηθούμε με

τρόλεϊ, οι οδηγοί ήταν γυναίκες!

Η εμπειρία της κινητικότητας Erasmus+ άφησε ουσιαστικό αποτύπωμα στους συμμετέχοντες, τόσο σε επίπεδο γνώσεων και στάσεων όσο και σε επίπεδο κοινωνικών και ψηφιακών δεξιοτήτων. Οι μαθητές/ μαθήτριες ανέπτυξαν ενσυναίσθηση, αυτοπεποίθηση και κριτική σκέψη γύρω από τα ζητήματα της ισότητας των φύλων και των έμφυλων στερεοτύπων, ενώ ταυτόχρονα βελτίωσαν την ικανότητά τους να λειτουργούν συνεργατικά σε διαπολιτισμικά περιβάλλοντα.

Ημερολόγιο Δράσεων

https://2epal-rethymn.reth.sch.gr/?page_id=597

<https://erasmus2epal.blogspot.com/?m=1>

Δελτίο Τύπου – Ημερολόγιο Δράσεων Erasmus+ 2ο ΕΠΑ.Λ. Ρεθύμνου

Θέμα Προγράμματος:

«Εντοπισμός και διαχείριση έμφυλων διακρίσεων εντός της σχολικής μας κοινότητας: Ανάλυση, Προκλήσεις και Προοπτικές για Ισότητα»

Το 2ο ΕΠΑ.Λ. Ρεθύμνου, στο πλαίσιο του προγράμματος **Erasmus+**, πραγματοποίησε σειρά δράσεων με σκοπό την προώθηση της ισότητας των φύλων και την αντιμετώπιση των έμφυλων διακρίσεων. Μέσα από εκπαιδευτικές επισκέψεις, βιωματικές δραστηριότητες και πολιτιστικά δρώμενα, οι μαθητές και οι μαθήτριες ανέδειξαν σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα και πρότειναν λύσεις για ένα δίκαιο και ισότιμο σχολικό περιβάλλον.

Ημερολόγιο Δράσεων

25 Οκτωβρίου 2024 – Οι Γυναίκες της Αντίστασης

Η ημέρα αφιερώθηκε στον εορτασμό της 28ης Οκτωβρίου, με έμφαση στον ρόλο των Ελληνίδων γυναικών της Αντίστασης. Η εκδήλωση περιελάμβανε ομιλίες, βίντεο και εκπαιδευτικές δραστηριότητες, ενώ οι μαθητές/τριες είχαν την ευκαιρία να δοκιμάσουν φαγητά της Κατοχής, φτιαγμένα από την ειδικότητα Τεχνολογίας και Τροφίμων της Γ' Γεωπονίας.

5 Νοεμβρίου 2024 – Διδακτική Επίσκεψη στον Πλακιά: Τουρισμός και Βιώσιμες Επιχειρηματικές Πρακτικές

Μαθητές/τριες της Β' τάξης του Τομέα Οικονομίας και Διοίκησης και της Γ' τάξης Ειδικότητας Υπαλλήλων Τουριστικών Επιχειρήσεων επισκέφθηκαν το **Harimag Resort Damnoni** και τον **Ιππικό Όμιλο Πλακιά**. Γνώρισαν βιώσιμες τουριστικές πρακτικές, συμμετοχικά επιχειρηματικά μοντέλα και τις διαδικασίες εφοδιαστικής διαχείρισης. Η δράση ανέδειξε τη σημασία της κοινωνικής ευθύνης και της ισότητας στις επιχειρήσεις, καθώς και τις δυνατότητες που προσφέρουν οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

---

 20 Νοεμβρίου 2024 – Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού & Πρόγραμμα «Αστέρι της Ευχής»

Οι μαθητές/τριες συμμετείχαν στο πρόγραμμα «Αστέρι της Ευχής», με στόχο την ευαισθητοποίηση σε θέματα εθελοντισμού, ενσυναίσθησης, συμπερίληψης και κοινωνικής προσφοράς. Το κεντρικό μήνυμα της δράσης, *«Μέσα από την ευχή... και πάλι παιδί»*, υποστήριξε τα παιδιά που νοσούν, προωθώντας την κατανόηση, την αλληλεγγύη και την ισότιμη συμμετοχή όλων.

---

 21 Νοεμβρίου 2024 – «Παίζοντας με Αυτόν» από το Καλλιτεχνικό Εργαστήρι Nomades Artcore

Μέσα από μια διδακτική επίσκεψη στο θεατρικό-καλλιτεχνικό εργαστήρι NOMADES ARTCORE στην Αίθουσα Πυροβολικού, στο Φρούριο Φορτέτζα Ρεθύμνου, οι μαθητές/τριες του Β2 Οικονομίας συμμετείχαν σε βιωματικές δράσεις που ανέδειξαν στερεότυπα και σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα. Μέσω του παιχνιδιού και της καλλιτεχνικής δημιουργίας, καλλιέργησαν αξίες όπως η αλληλεγγύη και η ισότητα.

---

 25 Νοεμβρίου 2024 – Διεθνής Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών

Με διαλέξεις, συζητήσεις και καλλιτεχνικές δραστηριότητες, οι μαθητές/τριες της Β' τάξης του Τομέα Διοίκησης και Οικονομίας ανέδειξαν τη σημασία της καταπολέμησης της έμφυλης βίας. Μέσα από τραγούδια, murals και βιωματικές δράσεις, δεσμεύτηκαν να προωθήσουν την ισότητα και να εξαλείψουν τα κοινωνικά στερεότυπα.

---

 4 Δεκεμβρίου 2024 – Επίσκεψη στα Ανώγεια

Η εκπαιδευτική εκδρομή στα Ανώγεια συνδύασε την τέχνη του graffiti με την τοπική παράδοση. Οι μαθητές/τριες συμμετείχαν σε δράσεις στο Κ.Ε.Π.Ε.Α. Ανωγείων, εξερεύνησαν τον πολιτισμό του χωριού και έμαθαν για τη σημασία της ισότητας και της συνεργασίας, ενώ γνώρισαν και παραδοσιακές συνταγές

 18-19 Δεκεμβρίου 2024 – Ενημέρωση γονέων -κηδεμόνων μαθητών για το πρόγραμμα Erasmus plus

Πραγματοποιήθηκε ενημέρωση γονέων και κηδεμόνων σχετικά με το πρόγραμμα Erasmus+ με θέμα «Εντοπισμός και διαχείριση έμφυλων διακρίσεων στη σχολική κοινότητα». Παρουσιάστηκαν οι δράσεις που έχουν υλοποιηθεί από τον Οκτώβριο, καθώς και οι στόχοι του προγράμματος για την προώθηση της ισότητας και την καταπολέμηση στερεοτύπων.

10 & 13 Ιανουαρίου 2024 – “Διαδραστικές Δράσεις: Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και Τουρισμός”

«Στα πλαίσια του μαθήματος "Θεωρία Τουρισμού και Εφαρμογές", πραγματοποιήθηκαν διαδραστικές δράσεις στο Β1 & Β2 με θέμα "Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και Τουρισμός: Ιστορία, Σύμβολα και Δράσεις", εστιάζοντας στη σύνδεση της Ευρωπαϊκής ιστορίας με την τουριστική ανάπτυξη.»

Φεβρουάριος 2025 – Προετοιμασία Παρουσιάσεων PowerPoint για την Κινητικότητα στο Πόρτο

Οι μαθητές/τριες που συμμετείχαν στην κινητικότητα Erasmus+ στο Πόρτο δημιούργησαν δύο παρουσιάσεις PowerPoint σχετικά με το σχολείο και την πόλη τους, ως προετοιμασία για την αλληλεπίδραση με τους μαθητές/τριες του σχολείου υποδοχής. Οι παρουσιάσεις πραγματοποιήθηκαν στο σχολείο μας υπό την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών **Πατραμάνη Όλγα (ΠΕ80) και Γιαννουλάκη Αναστασία (ΠΕ06)**. Η δραστηριότητα συνέβαλε στην ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων, συνεργασίας και επικοινωνίας των μαθητών/τριών και ενίσχυσε την αυτοπεποίθησή τους πριν από τη διεθνή κινητικότητα.

05 Μαρτίου 2025 - Εργαστήριο: Γλωσσικός Σεξισμός

Εργαστήριο εκτός διδακτικού ωραρίου που πραγματοποιήθηκε από τους φιλολόγους του σχολείου μας Μαρκεσίνη Γεωργία και Κουρκουνάκη Γεωργία- Αργυρώ για τον εντοπισμό εμφυλων στερεοτύπων στην χρήση της ελληνικής γλώσσας.

14 Μαρτίου 2025 – Εργαστήριο Ψηφιακών Δεξιοτήτων και Προετοιμασίας Κινητικότητας

Εργαστήριο εκτός διδακτικού ωραρίου που πραγματοποιήθηκε από τις εκπαιδευτικούς του σχολείου μας **Όλγα Πατραμάνη (ΠΕ80) και Ελένη Χατζηδάκη (ΠΕ Πληροφορικής)**, με στόχο την **ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων** των μαθητών/τριών που θα συμμετείχαν στην κινητικότητα **Erasmus+ στο Πόρτο**.

Οι μαθητές/τριες εξοικειώθηκαν με **ψηφιακά εργαλεία συνεργασίας και παρουσίασης**, όπως **Google Slides, Canva και Padlet**, τα οποία θα αξιοποιούσαν κατά τη διάρκεια των δράσεων στο σχολείο υποδοχής.

Το εργαστήριο αποτέλεσε μέρος της **προετοιμασίας της ομάδας για τη διεθνή κινητικότητα** και συνέβαλε ουσιαστικά στην **καλλιέργεια κριτικής σκέψης, ισότητας και ψηφιακής αυτοπεποίθησης** των συμμετεχόντων

21 Μαρτίου 2025 - – Επίσκεψη στην Έκθεση “Γυναικών Δράσεις” & Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Erasmus+

Επίσκεψη μαθητών/τριών της ομάδας Erasmus στο Σπίτι του Πολιτισμού Ρεθύμνου, στην ομαδική έκθεση εικαστικών με τίτλο " Γυναικών Δράσεις" στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+ με τίτλο Εντοπισμός και διαχείριση έμφυλων διακρίσεων εντός της σχολικής μας κοινότητας: Ανάλυση, Προκλήσεις και Προοπτικές για Ισότητα και κωδικό αριθμό 2024-1-EL01-KA122-SCH-000231856, όπου παρακολούθησαν εκπαιδευτικό πρόγραμμα σχετικό με το θέμα του ευρωπαϊκού προγράμματος και στη συνέχεια αξιολόγησαν τη συγκεκριμένη δράση και συζήτησαν τις εμπειρίες τους.

24 Μαρτίου 2025 - Τελική Παρουσίαση PowerPoint και Διάχυση στο Σχολείο

Οι μαθητές/τριες παρουσίασαν την τελική έκδοση της παρουσίασής τους στο σχολείο, με σκοπό την αξιολόγηση και διάχυση των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Στην εκδήλωση προσκλήθηκε η διευθύντρια του σχολείου, η οποία παρακολούθησε την παρουσίαση, επιβεβαιώνοντας τη σημασία της δραστηριότητας και ενισχύοντας τη διάχυση των εμπειριών και γνώσεων σε όλη τη σχολική κοινότητα. Υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί ήταν οι Πατραμάνη Όλγα (ΠΕ80) και Γιαννουλάκη Αναστασία (ΠΕ06).

27 Μαρτίου 2025 - Εργαστήριο: Γλωσσικός Σεξισμός σε τομείς της καθημερινής σχολικής διαδικασίας

Εργαστήριο εκτός διδακτικού ωραρίου που πραγματοποιήθηκε από τις εκπαιδευτικούς του σχολείου μας Πατραμάνη Όλγα (ΠΕ 80) και Γιαννουλάκη Αναστασία (ΠΕ06) για τον εντοπισμό έμφυλων στερεοτύπων στα σχολικά εγχειρίδια, ιστοσελίδα του σχολείου, συμπεριφορά εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών, συμμετοχή σε δραστηριότητες και επαγγελματικές προσδοκίες και την κατανομή των σχολικών χώρων σε σχέση με το φύλο.

28 Μαρτίου 2025 –Προετοιμασία και Δράση Ευαισθητοποίησης

Οι μαθήτριες του Erasmus+ πραγματοποίησαν άτυπη δράση στο σχολείο για τον γλωσσικό σεξισμό και την ισότητα, ενημερώνοντας τις μαθήτριες/τές πριν από την κινητικότητα τους στο Πόρτο. Κατά τη διάρκεια της πρωινής συγκέντρωσης, με τη γνώση και έγκριση της διευθύντριας, επέλεξαν να μην εισέλθουν στις τάξεις μέχρι να δοθεί η ισότιμη οδηγία «οι μαθητές και μαθήτριες να περάσουν στην τάξη τους». Η ενέργεια αυτή ευαισθητοποίησε τη σχολική κοινότητα και ενίσχυσε τη συζήτηση για ισότητα και γλώσσα.

28 Μαρτίου 2025 – Διεξαγωγή έρευνας για τις έμφυλες διακρίσεις στον επαγγελματικό τομέα

Στα πλαίσια του μαθήματος Οικονομικά Μαθηματικά διεξήχθη έρευνα από τους μαθητές του Β1, υπό την εποπτεία των εκπαιδευτικών Παπαματθαίου Νίκο ΠΕ80 και

Χήτο Γιώργο ΠΕ03, για την ανάδειξη των έμφυλων διακρίσεων στον επαγγελματικό τομέα. Για το σκοπό αυτό δημιουργήθηκε ερωτηματολόγιο, στο οποίο απάντησαν εργαζόμενοι στο ιστορικό και εμπορικό κέντρο του Ρεθύμνου. Οι μαθητές αφού ολοκλήρωσαν την δημοσκόπηση, επεξεργάστηκαν τα δεδομένα στατιστικά και τα παρουσίασαν με κατάλληλους πίνακες και γραφικές παραστάσεις.

 30 Μαρτίου - 6 Απριλίου 2025 – Κινητικότητα εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών στην πόλη Πόρτο της Πορτογαλίας στα πλαίσια του εγκεκριμένου Ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+ με κωδικό αριθμό 2024-1-EL01-KA122-SCH-000231856 και τίτλο "Εντοπισμός και διαχείριση έμφυλων διακρίσεων εντός της σχολικής μας κοινότητας: Ανάλυση, Προκλήσεις και Προοπτικές για Ισότητα"

 Μάρτιος - Απρίλιος 2025 - Προβολή ταινίας με τίτλο "The Devil wears Prada" και ερωτηματολόγια σχετικά με τις έμφυλες διακρίσεις στον επαγγελματικό τομέα στα πλαίσια του μαθήματος "Αγγλικά Τομέα Οικονομίας" Β' Λυκείου.

Στα πλαίσια του μαθήματος "Αγγλικά Τομέα Οικονομίας" Β' Λυκείου (διδάσκουσα Γιαννουλάκη Αναστασία ΠΕ06) οι μαθητές/τριες των τμημάτων Β Λυκείου Οικονομίας απάντησαν σε ερωτηματολόγια διερεύνησης των απόψεων αλλά και γνώσεων των μαθητών/τριών σχετικά με τις έμφυλες διακρίσεις και εργασιακές σχέσεις στον επαγγελματικό τομέα και τη σπουδαιότητα και χρήση της γλώσσας του σώματος με βάση την ταινία "The Devil wears Prada" και άρθρα σχετικά με το θέμα.

 Μάρτιος - Ιούνιος 2025 - Πρόγραμμα Etwinning

Υλοποίηση προγράμματος Etwinning σε συνεργασία με το **Σχολείο D. António Taíra - Freamunde, στο Πόρτο** της Πορτογαλίας, με τίτλο Breaking Gender Stereotypes: Equality in School and Beyond στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus +. Υπεύθυνες Εκπαιδευτικοί: Αναστασία Γιαννουλάκη (ΠΕ06), Όλγα Πατραμάνη (ΠΕ 80), Καραβιώτη Μαρία (ΠΕ80)

 05 Μαΐου 2025 – Διάχυση αποτελεσμάτων κινητικότητας στην μαθητική κοινότητα

Οι μαθητές/-τριες που συμμετείχαν στην κινητικότητα Erasmus στην Πορτογαλία παρουσίασαν online στην πλατφόρμα Webex το εκπαιδευτικό ταξίδι τους και μοιράστηκαν τις γνώσεις και εμπειρίες που αποκόμισαν με όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας.

 6 και 7 Μαΐου 2025 – Επίσκεψη εκπαιδευτικών από την Ισπανία

Επίσκεψη (job-shadowing/ παρακολούθηση) του κ. José Henrique Caseiro Xavier καθηγητή του Juan Ramón Jiménez Secondary School με αντικείμενο Διοίκησης Επιχειρήσεων (Administration and Management). Την πρώτη ημέρα οργανώθηκε μία παρουσίαση του αντίστοιχου Τομέα του σχολείου μας και την δεύτερη συνεργάστηκε με τους εκπαιδευτικούς μας και παρακολούθησε μαθήματα του τομέα.

12 Μαΐου 2025 – Επίσκεψη εκπαιδευτικών από την Ισπανία

Επίσκεψη τριών εκπαιδευτικών , κ.Diego Herreros Roldán , κ. Irene Lopez Bailon και κ.Tania Beloso από τα επαγγελματικά σχολεία IES Luis Bunuel, High school και IES EI Lago de Madrid στην οποία έγινε παρουσίαση γενικότερα του σχολείου μας, των τομέων και των ειδικοτήτων των αποφοίτων μας. Οι ειδικότητες τους ήταν Διοίκηση και Οικονομία.

15 Μαΐου 2025 – Επίσκεψη μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών από τη Γερμανία

Επίσκεψη μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών από τη Γερμανία την Πέμπτη 15/05/2025 στις 11:30 π.μ.

Η επίσκεψη περιελάμβανε μια σύντομη περιήγηση στους χώρους του σχολείου καθώς επίσης και μια ολιγόλεπτη υποδοχή από εμάς μαζί με μικρή ξενάγηση στον χώρο. Η συγκεκριμένη επίσκεψη στόχευε στον προσανατολισμό των επισκεπτών ως προς τις επιλογές και τις υποδομές πρακτικής εξάσκησης στο Ρέθυμνο. Ακόμη, σκοπός της επίσκεψης ήταν να τους δοθεί η ευκαιρία να γνωρίσουν τον τρόπο λειτουργίας ενός Ελληνικού σχολείου, ως προς τις αίθουσες, τον εξοπλισμό και τις παροχές του σχολείου μας.

03 Οκτωβρίου 2025 – Διάχυση του προγράμματος Erasmus+ στους εκπαιδευτικούς του σχολείου

Πραγματοποιήθηκε παρουσίαση του προγράμματος Erasmus+ στους νέους και παλαιότερους εκπαιδευτικούς του σχολείου από την κ. Πατραμάνη Όλγα (εκπαιδευτικό ΠΕ80). Στην παρουσίαση αναλύθηκαν οι στόχοι για μαθητές, εκπαιδευτικούς και σχολική κοινότητα, τα μαθησιακά αποτελέσματα που πρέπει να ενσωματωθούν, οι κινητικότητες που έχουν ήδη υλοποιηθεί (Πόρτο 2025) και αυτές που πρόκειται να ακολουθήσουν (Ρουμανία 2026, σεμινάρια Ιταλία & Ισπανία). Παρουσιάστηκε επίσης η στρατηγική διάχυσης και συγκροτήθηκε η νέα παιδαγωγική ομάδα για τη συνέχιση του σχεδίου.

24 Οκτωβρίου 2025-Πρωτοβουλία για την Άρση των Έμφυλων Διακρίσεων μέσα από Μικτές Αθλητικές Δραστηριότητες

Η πρωτοβουλία αυτή στοχεύει στην προώθηση της ισότητας των φύλων, την καλλιέργεια του σεβασμού στη διαφορετικότητα και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσω της ενεργητικής συμμετοχής των μαθητών σε μικτές δραστηριότητες.

30 Οκτωβρίου 2025 – Δράση από το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Ρεθύμνου

Σε δύο δράση σχετικά με την ισότητα των φύλων και την άρση των έμφυλων διακρίσεων συμμετείχαν μαθητές και μαθήτριες του 2ου ΕΠΑΛ Ρεθύμνου. Τις εγκαταστάσεις του σχολείου επισκέφτηκαν οι Περάκη Ελένη (ψυχολόγος) και Φουρναράκη Ελένη (κοινωνιολόγος) από το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Ρεθύμνου, οι οποίες υλοποίησαν το εκπαιδευτικό σεμινάριο με τίτλο: «Βιωματικά σεμινάρια προαγωγής της ισότητας των φύλων».

17–22 Νοεμβρίου 2025 – Επιμορφωτική Κινητικότητα Εκπαιδευτικών στη Βαρκελώνη

Οι εκπαιδευτικοί Όλγα Πατραμάνη (ΠΕ80) και Γεωργία Μαρκεσίνη (ΠΕ02) συμμετείχαν στο σεμινάριο Conflict Management, Emotional Intelligence and Bullying Prevention (Erasmus+ KA122-SCH).

Το σεμινάριο επικεντρώθηκε στη διαχείριση συγκρούσεων, πρόληψη σχολικού εκφοβισμού και ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων. Οι εκπαιδευτικοί απέκτησαν πρακτικά εργαλεία άμεσα εφαρμόσιμα στη σχολική πράξη, με μετρήσιμη βελτίωση στις δεξιότητες και την αυτοπεποίθηση.

18-22 Νοεμβρίου 2025 – Προπαρασκευαστική επίσκεψη για την προετοιμασία της επίσκεψης των μαθητών στη Ρουμανία.

 4-11 Δεκεμβρίου 2025 – Κινητικότητα εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών στο Βουκουρέστι της Ρουμανίας στα πλαίσια του εγκεκριμένου Ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+ με κωδικό αριθμό 2024-1-EL01-KA122-SCH-000231856 και τίτλο "Εντοπισμός και διαχείριση έμφυλων διακρίσεων εντός της σχολικής μας κοινότητας: Ανάλυση, Προκλήσεις και Προοπτικές για Ισότητα"

19 Φεβρουαρίου 2026 – Εκπαιδευτικό Εργαστήριο Σύνταξης Μαθητικής Παρεμβατικής Επιστολής για την Αντιμετώπιση Έμφυλων Στερεοτύπων στα Σχολικά Εγχειρίδια

Ο εντοπισμός αναφορών που αναπαράγουν έμφυλα στερεότυπα στα σχολικά εγχειρίδια είχε πραγματοποιηθεί σε προγενέστερο εκπαιδευτικό εργαστήριο στο σχολείο. Κατά την κινητικότητα Erasmus+, οι μαθητές και οι μαθήτριες είχαν δεσμευθεί να προχωρήσουν, μετά την επιστροφή τους, σε θεσμική παρέμβαση με στόχο την ανάδειξη του ζητήματος.

Σε συνέχεια της κινητικότητας και αξιοποιώντας τις εμπειρίες και τα μαθησιακά αποτελέσματα που αποκόμισαν από το ευρωπαϊκό πλαίσιο, υλοποιήθηκε οργανωμένο εκπαιδευτικό εργαστήριο σύνταξης παρεμβατικής επιστολής. Η επιστολή απευθύνεται σε θεσμικούς φορείς και μέσα ενημέρωσης, προωθώντας την αρχή της ισότητας και της συμπερίληψης στην επαγγελματική εκπαίδευση.

Οι εκπαιδευτικοί Πατραμάνη Όλγα και Ηλιάκης Εμμανουήλ (ΠΕ80) είχαν τον ρόλο της οργάνωσης, του συντονισμού και της παιδαγωγικής υποστήριξης της δράσης.

20 Φεβρουαρίου 2026 – Δράση από το Κέντρο Πρόληψης Ρεθύμνου για την πρόληψη των έμφυλων διακρίσεων και της έμφυλης βίας

Το Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας Π.Ε. Ρεθύμνου, σε συνεργασία με τον Εθνικό Οργανισμό Πρόληψης και Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Ε.Ο.Π.Α.Ε., στα πλαίσια των δράσεων του για τη σχολική κοινότητα, υλοποίησε το πρόγραμμα " Πρόληψη των έμφυλων διακρίσεων και της έμφυλης βίας" σε μαθητές του 2ου ΕΠΑΛ Ρεθύμνου.

Στόχος της παρέμβασης ήταν να ενδυναμώσει και να ενημερώσει τους νέους, προκειμένου να μπορούν να αναγνωρίζουν το ρόλο των έμφυλων στερεοτύπων στις σχέσεις, να ορίσουν τα "συστατικά" των υγιών σχέσεων, να διακρίνουν τις πρώιμες ενδείξεις των κακοποιητικών σχέσεων και να προωθήσουν αυτή τη γνώση στην κοινότητα των ομοτίμων τους.

17 Μαρτίου 2026 – Δημόσια προβολή της μαθητικής παρέμβασης μέσω ραδιοφωνικού σταθμού

Η δράση των μαθητών και μαθητριών του 2ου ΕΠΑΛ Ρεθύμνου σχετικά με την ανάδειξη έμφυλων στερεοτύπων στα σχολικά εγχειρίδια παρουσιάστηκε δημόσια μέσω του Team FM 102 στο Ρέθυμνο. Η δημοσιογράφος Χαρά Βηλαρά, στην εκπομπή της «Πρώτη Γραμμή», φιλοξένησε το θέμα, αναδεικνύοντας την επιστολή των μαθητών προς το Υπουργείο Παιδείας και τη σημασία της πρωτοβουλίας τους.

Στο πλαίσιο της ραδιοφωνικής κάλυψης πραγματοποιήθηκε συζήτηση/συνέντευξη γύρω από τη μαθητική παρέμβαση, τα ευρήματα σχετικά με τα έμφυλα στερεότυπα και τον στόχο για αναθεώρηση του σχολικού υλικού.

28 Μαρτίου 2026-Αφιέρωμα τοπικής εφημερίδας για το ταξίδι μας στην Ρουμανία

Αναφέρθηκαν στο ταξίδι μας, πήραν συνέντευξη από τη Διευθύντρια και μαθήτριες που συμμετείχαν στο ταξίδι και την αξία αυτών των προγραμμάτων.

30 Μαρτίου 2026 - Παρουσίαση αποτελεσμάτων του προγράμματος Erasmus + με θέμα τις έμφυλες διακρίσεις

Πραγματοποιήθηκε εκδήλωση διάχυσης και δημοσιότητας των αποτελεσμάτων του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Erasmus+ με τίτλο: «**Εντοπισμός και διαχείριση έμφυλων διακρίσεων εντός της σχολικής μας κοινότητας: Ανάλυση, Προκλήσεις και Προοπτικές για Ισότητα**», την Δευτέρα 30 Μαρτίου, στον χώρο του σχολείου. Στην εκδήλωση συμμετείχαν μαθητές και εκπαιδευτικοί του **2ου Ημερήσιου ΕΠΑΛ Ρεθύμνου**, που συμμετείχαν στις δράσεις του προγράμματος, με την παρουσία εκπροσώπων του Δήμου, της Εκκλησίας, της Εκπαίδευσης, γονείς-κηδεμόνες των μαθητών του σχολείου μας, καθώς και συγγενείς και φίλοι μαθητών-τριών και εκπαιδευτικών του σχολείου μας.

Το 2ο ΕΠΑ.Λ. Ρεθύμνου δεσμεύεται να συνεχίσει τις δράσεις που προάγουν την ισότητα, τη δικαιοσύνη και τη συνεργασία, καλλιεργώντας μια νέα γενιά μαθητών που θα είναι φορείς θετικής αλλαγής στην κοινωνία.

Παραδοτέα

Student Digital Journal – Erasmus+ Mobility in Porto, Portugal

<https://padlet.com/opatramani/erasmus-nx54miakvzw1v80j>

Ιστοσελίδα

https://2epal-rethymn.reth.sch.gr/?page_id=597

Blog

<https://erasmus2epal.blogspot.com/?m=1>

Δημοσιότητα

Ιστοσελίδα σχολείου

https://2epal-rethymn.reth.sch.gr/?page_id=597

<https://erasmus2epal.blogspot.com/?m=1>

Κινητικότητες

Κινητικότητα Μαθητών και Εκπαιδευτικών στο Πόρτο, Πορτογαλία

<https://www.goodnet.gr/news-item/to-2o-epal-rethumnou-sto-porto-tis-portogalias-me-erasmus-gia-tin-isotita-ton-fulon.html>

<https://rethnea.gr/to-2o-epal-rethymnou-stin-portogalia-gia-tin-isotita-ton-fylon/>

https://www.rethemnosnews.gr/rethymno/711216_2o-epal-rethymnoy-sto-porto-tis-portogalia-me-erasmus-gia-tin-isotita-ton-fylon

Το 2ο ΕΠΑΛ ταξιδεύει στο Βουκουρέστι

<https://goodnet.gr/news-item/to-2o-epal-taxideuei-sto-boukourest.html>

<https://www.blogger.com/blog/post/edit/5419494578106066887/219511721933958>

<https://rethnea.gr/to-2o-epal-taxidevei-sti-roumania-kai-mathainei-gia-tis-emfyles-diakriseis/>

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/503048_erasmus-mathites-episkefthikan-tin-elliniki-presbeia-sto-boykoyresti#goog_rewarded

<https://www.goodnet.gr/news-item/stin-elliniki-presbeia-sto-boukourest-mathites-tou-2ou-epal-rethumnou.html>

Πρόληψη των έμφυλων διακρίσεων και της έμφυλης βίας

<https://www.blogger.com/blog/post/edit/5419494578106066887/790544162357889987>

Στην Ρουμανία μαθητές του 2ου Λυκείου Ρεθύμνου

<https://rethnea.gr/stin-roumania-mathites-tou-2ou-lykeiou-rethymnou-sto-plaisio-programmatos-gia-tis-emfyles-diakriseis/>

Τα αποτελέσματα του προγράμματος Erasmus+ με θέμα τις έμφυλες διακρίσεις παρουσίασαν μαθητές του 2ου ΕΠΑΛ Ρεθύμνου

<https://rethnea.gr/ta-apotelesmata-tou-programmatos-erasmus-me-thema-tis-emfyles-diakriseis-parousiasan-mathites-tou-2ou-epal-rethymnou/>

Σεμινάρια

17–22 Νοεμβρίου 2025 – Επιμορφωτική Κινητικότητα Εκπαιδευτικών στη Βαρκελώνη

<https://goodnet.gr/news-item/to-2o-epal-rethymnou-summeteiche-se-seminario-sti-barkeloni-gia-tin-prolipsi-tou-scholikou-ekfobismou.html>

https://www.rethemnosnews.gr/rethymno/720800_2o-epal-rethymnou-sti-barkeloni-gia-tin-prolipsi-toy-sholikoy-ekfobismoy

<https://rethnea.gr/ekpaideftikoi-tou-2ou-epal-rethymnou-sti-varkeloni-gia-tin-prolipsi-tou-scholikou-ekfovismou/>

<https://www.cretalive.gr/kriti/2o-epal-rethymnou-sti-barkeloni-gia-tin-prolipsi-toy-sholikoy-ekfobismoy>

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/507855_prolipsi-kata-toy-bullying-2o-epal-rethymnou-sti-barkeloni

Δράσεις

5 Νοεμβρίου 2024 Τουρισμός και Βιώσιμες Επιχειρηματικές Πρακτικές

<https://www.goodnet.gr/news-item/mathites-tou-2ou-epal-rethymnou-anakaluptoun-mia-koinotita-diakopon-sto-hapimag-resort-damnoni.html>

<https://rethnea.gr/%ce%bc%ce%b1%ce%b8%ce%b7%cf%84%ce%ad%cf%82-%cf%84%ce%bf%cf%85-2%ce%bf%cf%85-%ce%b5%cf%80%ce%b1%ce%bb-%cf%81%ce%b5%ce%b8%cf%8d%ce%bc%ce%bd%ce%bf%cf%85-%ce%b1%ce%bd%ce%b1%ce%ba%ce%b1%ce%bb%cf%8d%cf%80/>

25 Νοεμβρίου 2024 – Διεθνής Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών

https://www.rethemnosnews.gr/rethymno/707123_diethnis-imeragia-tin-exaleipsi-tis-bias-kata-ton-gynaikon-i-drasi-toy-2oy-epal

<https://www.goodnet.gr/news-item/diethnis-imeragia-tin-exaleipsi-tis-bias-kata-ton-gynaikon-i-drasi-tou-2ou-epa-l-sta-plaisia-tou-programmatos-erasmus.html>

19 Φεβρουαρίου 2026 – Εκπαιδευτικό Εργαστήριο Σύνταξης Μαθητικής Παρεμβατικής Επιστολής για την Αντιμετώπιση Έμφυλων Στερεοτύπων στα Σχολικά Εγχειρίδια

https://www.rethemnosnews.gr/rethymno/721390_protoboylia-mathiton-mathitriion-2oy-epal-rethymnoy-gia-emfyla-stereotypa-sta

<https://www.goodnet.gr/news-item/protoboulia-mathiton-kai-mathitriion-2ou-epal-rethymnou-gia-emfyla-stereotypa-sta-scholika-egcheiridia-epistoli-sto-ypourgeio-pai.html>

<https://rethnea.gr/epistoli-mathiton-tou-2ou-epal-rethymnou-sto-ypourgeio-paideias-gia-ta-emfyla-stereotypa-sta-scholika-egcheiridia/>

<https://www.cretalive.gr/kriti/protoboylia-mathiton-kai-mathitriion-2oy-epal-rethymnoy-gia-emfyla-stereotypa-sta-sholika>

<https://flashnews.gr/post/1024933/protovoulia-mathiton-mathitriion-2ou-epal-rethymnou-gia-emfyla-stereotypa-sta-scholika-egcheiridia/>

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/510044_protoboylia-mathiton-mathitriion-2oy-epal-rethymnoy-gia-emfyla-stereotypa-sta

Τελική διάχυση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/511788_apo-ti-sholiki-taxi-stin-eyropi-ekdilosi-diahysis-apotelesmaton-erasmus-2026#goog_rewarded

<https://rethnea.gr/ta-apotelesmata-tou-programmatos-erasmus-me-thema-tis-emfyles-diakriseis-parousiasan-mathites-tou-2ou-epal-rethymnou/>

<https://goodnet.gr/news-item/apo-ti-scholiki-taxi-stin-europi-ekdilosi-diachusis-apotelesmaton-erasmus-2026-sto-2o-epal-rethumnou.html>

ΑΦΙΕΡΩΜΑ 28/3/2026

<https://rethnea.gr/to-2o-epal-taxidevei-sti-roumania-kai-mathainei-gia-tis-emfyles-diakriseis/>

«Με την επιχορήγηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η χορηγούσα αρχή μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.»